

MAGYAR KÖZTÁRSASÁG KORMÁNYA

T/826. számú

törvényjavaslat

a géntechnológiai tevékenységről szóló 1998. évi XXVII. törvény módosításáról

Előadó:

**Gráf József
földművelésügyi és vidékfejlesztési
miniszter**

Budapest, 2006. július

2006. évi ... törvény

a géntechnológiai tevékenységről szóló 1998. évi XXVII. törvény módosításáról

1. §

A géntechnológiai tevékenységről szóló 1998. évi XXVII. törvény (a továbbiakban: Gtv.) preambuluma helyébe a következő rendelkezés lép:

„Felismerve az emberi környezetet befolyásoló géntechnológiai beavatkozásokban és a géntechnológiával módosított szervezetekben rejlő lehetőségeket és kockázatokat, a természet egyensúlyának megőrzése, az emberi egészség megvédése, a tudományos és a gazdasági fejlődés biztosítása, valamint az 1995. évi LXXXI. törvénnyel kihirdetett Biológiai Sokféleség Egyezmény és a 2004. évi CIX. törvénnyel kihirdetett, a biológiai biztonságról szóló, Nairoiban, 2000. május 24-én aláírt Cartagena Jegyzőkönyv rendelkezéseinek érvényesítése érdekében az Országgyűlés a következő törvényt alkotja:”

2. §

A Gtv. 1. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A törvény hatálya

- a) a természetes szervezetek géntechnológiával való módosítására,
- b) géntechnológiai módosítást végző létesítmény létrehozására,
- c) a géntechnológiával módosított szervezetek és az azokból előállított termékek
 - 1. zárt rendszerben történő felhasználására,
 - 2. nem forgalomba hozatali célú kibocsátására,
 - 3. forgalomba hozatalára,
 - 4. ártalmatlanítására,
 - 5. az Európai Gazdasági Térség tagországain kívüli országból (a továbbiakban: harmadik ország) történő behozatalára (a továbbiakban: behozatal),
 - 6. harmadik országba történő kivitelére (a továbbiakban: kivitel),
 - 7. az Európai Gazdasági Térség tagországi közötti szállítására (a továbbiakban: szállítás),
- (a továbbiakban a), b) és c) együtt: géntechnológiai tevékenység), valamint
- d) a géntechnológiával módosított növények és a hagyományos módon, valamint az ökológiai gazdálkodással termesztett növények adott térségben egymás mellett folytatott termesztésére (a továbbiakban: együtt-termesztés)

terjed ki.”

3. §

(1) A Gtv. 2. §-ának g) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[E törvény alkalmazásában:]

„g) *géntechnológiai módosítás*: olyan külön jogszabályban meghatározott eljárás, amely a gént vagy annak bármely részét kiemeli a sejtből és átülteti egy másik sejtbe, vagy szintetikus géneket vagy génszakaszokat visz be valamely természetes szervezetbe, ami által a befogadó génállománya megváltozik;”

(2) A Gtv. 2. §-ának i) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[E törvény alkalmazásában:]

„i) *nem forgalomba hozatali célú kibocsátás*: minden kibocsátás a forgalomba hozatal kivételével;”

(3) A Gtv. 2. §-ának k) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[E törvény alkalmazásában:]

„k) *forgalomba hozatal*: olyan kibocsátás, amelynek során a géntechnológiával módosított szervezetek, illetve az azokból előállított termékek a feldolgozókhöz, a viszonteladókhoz, a fogyasztókhoz vagy az egyéb felhasználókhoz bármilyen módon eljutnak;”

(4) A Gtv. 2. §-a a következő q) és r) ponttal egészül ki:

[E törvény alkalmazásában:]

„q) *puffer zóna*: az a külön jogszabályban meghatározott biztonsági távolság, amely bármely irányú fizikai keveredés, pollenszennyezés, árvakelésből származó idegen beporzás, elsodródás és egyéb szennyezés megakadályozására szolgál és elválasztja a géntechnológiával módosított szervezetekkel hasznosított területeket a hagyományos termesztéssel, az ökológiai gazdálkodással hasznosított és a természetvédelmi területektől;

r) *menedékszóna*: az adott géntechnológiával módosított növényfajtaival fajazonos nem géntechnológiával módosított növényvel bevetett terület a puffer zónán belül.”

4. §

A Gtv. 3. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A géntechnológiai tevékenységek végzéséhez – a 13. § (1) bekezdésében és a 15. § (1) bekezdésében foglalt kivétellel – engedély szükséges.”

5. §

A Gtv. 4. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„4. § (1) Géntechnológiai tevékenység végzését a Géntechnológiai Eljárásokat Véleményező Bizottság (a továbbiakban: Géntechnológiai Bizottság) véleménye alapján

a) humán-egészségügyi, humán gyógyszergyártási célú felhasználás, az emberi testtel közvetlenül érintkező vegyi anyagok esetén az egészségügyi miniszter által külön jogszabályban meghatározott hatóság,

b) a mezőgazdaság és az élelmiszeripar területén (beleértve az élelmiszer előállításban alkalmazott technológiai segédanyagokat is), illetve egyéb ipari célú felhasználás esetén a Kormány rendeletében meghatározott hatóság

(a továbbiakban a) és b) pont együtt: géntechnológiai hatóság) engedélyezi, amennyiben az engedélyezés nemzeti hatáskörbe tartozik.

(2) A közösségi hatáskörbe tartozó engedélyezési eljárásokban a nemzeti hatósági feladatokat a géntechnológiai hatóságok látják el az (1) bekezdésben meghatározott szakterületek szerint, amelynek során – az adminisztratív feladatokat kivéve – egyeztetnek

a) a környezetvédelmi és vízügyi miniszterrel, továbbá

b) az élelmiszerek és takarmányok esetében az egészségügyi miniszterrel és az élelmiszer- és takarmánybiztonság területén szakmai döntés-előkészítő, véleményező, javaslattevő, információs, koordináló, az Európai Unió központi szerveivel és a tagállamok élelmiszer-biztonsági szerveivel kapcsolatot tartó szervezettel is.

(3) Az egészségügyi miniszter által külön jogszabályban meghatározott hatóság, illetve intézet az (1) bekezdés b) pontjában, a környezetvédelmi és vízügyi miniszter által külön jogszabályban meghatározott hatóság az (1) bekezdés a) és b) pontjaiban meghatározott szakterületeken történő engedélyezés során szakhatóságként jár el.”

6. §

A Gtv. 5. §-ának (4) bekezdése a következő mondattal egészül ki:

[A Géntechnológiai Bizottságba a Magyar Tudományos Akadémia elnöke öt, a miniszterek önállóan egy-egy, a környezetvédelmi céllal bejegyzett társadalmi szervezetek közösen négy, az egészségvédelmi, a biotechnológiai és a fogyasztóvédelmi céllal bejegyzett társadalmi szervezetek közösen egy-egy képviselőt küldenek.]

„A küldő intézmény, minisztérium, illetve szervezet új tag jelölése, illetve választása mellett bármikor kezdeményezheti az általa jelölt, illetve választott tag visszahívását a Géntechnológiai Bizottságból.”

7. §

(1) A Gtv. 6. §-át megelőző „Engedélyezési díj, engedély érvényessége” alcím helyébe „Az engedélyezés általános szabályai” alcím lép.

(2) A Gtv. 6. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A géntechnológiai hatóság a 3. § (1) bekezdése szerinti engedélyeket – amennyiben külön jogszabály másként nem rendelkezik – a géntechnológiai tevékenység jellegére és céljára tekintettel meghatározott érvényességi időtartamra, de legfeljebb 10 évre adja ki, adott tevékenységen belül azonos szempontok alapján.”

8. §

A Gtv. 7. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„7. § (1) Amennyiben a hasznosító az engedély érvényességi időtartamának letelte után is folytatni kívánja a géntechnológiai tevékenységet,

a) nem forgalomba hozatali célú kibocsátásra vonatkozó engedély esetében az érvényességi időtartam letelte előtt legkésőbb 120 nappal,

b) forgalomba hozatalra vonatkozó engedély esetében az érvényességi időtartam letelte előtt legkésőbb 270 nappal

kérelmet köteles benyújtani a géntechnológiai hatósághoz az engedély megújítása iránt.

(2) Az engedély megújítása iránti kérelem elbírálására egyebekben az engedély kiadásának szabályait kell alkalmazni.

(3) A 3. § (1) bekezdése szerinti engedély iránti kérelem, valamint az engedély megújítása iránti kérelem benyújtásakor külön jogszabályban előírt díj fizetendő, amelyet az engedélyt kiadó géntechnológiai hatóság a törvényben és egyéb jogszabályokban meghatározott feladataival kapcsolatban felmerülő költségei fedezésére használhat fel.

(4) Nem adható engedély olyan géntechnológiával módosított szervezet nem forgalomba hozatali célú kibocsátására és forgalomba hozatalára, amely humán- vagy állat-egészségügyi kezelésre használt antibiotikumokkal szembeni rezisztenciát hordozó géneket tartalmaz, és amely kockázatot jelenthet az emberi egészségre és a környezetre. A forgalomba hozatalra engedélyezett, kockázatot jelentő antibiotikumokkal szembeni rezisztenciát hordozó géneket tartalmazó géntechnológiával módosított szervezeteket 2004. december 31-ig, a nem forgalomba hozatali célú kibocsátásra engedélyezett, kockázatot jelentő antibiotikumokkal szembeni rezisztenciát hordozó géneket tartalmazó géntechnológiával módosított szervezeteket pedig 2008. december 31-ig ki kell vonni a forgalomból, a külön jogszabályokban előírt módon.

(5) A géntechnológiai, valamint az ellenőrzésre jogosult hatóságok kötelesek gondoskodni arról, hogy a géntechnológiai tevékenység végzésére a jogszabályokban és az engedélyekben foglaltak betartásával kerülhessen sor.”

9. §

(1) A Gtv. 8. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az engedély iránti kérelmeket – a külön jogszabályban meghatározott dokumentációval együtt – a géntechnológiai hatósághoz kell benyújtani. A géntechnológiai hatóság

a) a kérelem megérkezését visszaigazolja a kérelmezőnek,

b) 8 napon belül megvizsgálja, hogy a kérelem formailag és tartalmilag eleget tesz-e e törvény és a külön jogszabály előírásainak,

c) ha a kérelem nem tesz eleget a vonatkozó jogszabályi előírásoknak, értesíti a kérelmezőt és a kérelmet hiánypótlásra visszaküldi, a kérelem elbírálásához szükséges további információk bekérésekor annak okát is megjelölve,

d) ha a kérelem eleget tesz a vonatkozó jogszabályi előírásoknak, akkor azt – a 15. § (2) bekezdése szerinti szállítási engedély iránti kérelem kivételével – a Géntechnológiai Bizottságnak megküldi.”

(2) A Gtv. 8. §-a a következő (6) bekezdéssel egészül ki:

„(6) A Géntechnológiai Bizottság a kérelemre vonatkozó véleményét a géntechnológiai hatóságnak a kérelem kézhezvételétől számított 30 napon belül megküldi.”

10. §

A Gtv. 9. §-ának (4)-(6) bekezdései helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(4) A géntechnológiai hatóság az engedély tervezetét – az üzleti titok, a szerzői jog és a fajtaoltalom körébe eső adatok kivételével – társadalmi konzultáció érdekében hivatalos lapjában és honlapján közzéteszi. Az engedély tervezetére annak a hivatalos lapban való közzétételétől számított 15 napon belül a géntechnológiai hatóságnál észrevételt lehet tenni, amelyet a géntechnológiai hatóság véleményezés céljából megküld a Géntechnológiai Bizottságnak. Az észrevételt annak kézhezvételétől számított 10 napon belül a Géntechnológiai Bizottság megvizsgálja, és véleményét a géntechnológiai hatóságnak megküldi. A géntechnológiai hatóság a Géntechnológiai Bizottság véleménye alapján a vélemény beérkezésétől számított 5 napon belül az engedély tervezetét véglegesíti, megváltoztatja vagy a kérelmet elutasítja.

(5) Az eljárási határidő számításakor nem kell figyelembe venni azt az időtartamot, amely alatt a géntechnológiai hatóság a társadalmi konzultációt lefolytatja. A társadalmi konzultáció időtartama legfeljebb 30 nap lehet.

(6) A természetes szervezet géntechnológiai módosítására, illetve géntechnológiával módosított szervezetek és az azokból előállított termékek zárt rendszerben való felhasználására vonatkozó engedélyt – az üzleti titok, a szerzői jog és a fajtaoltalom körébe eső adatok kivételével – a géntechnológiai módosítást végző, illetve a felhasználó nevének, az engedély számának, a géntechnológiai módosítás, valamint a felhasználás tárgyának, a géntechnológiai módosításnál alkalmazott gének és a géntechnológiai módosítás eredményének a társadalom számára való haszna és a lehetséges kockázatok megjelölésével a géntechnológiai hatóság hivatalos lapjában és honlapján közzéteszi.”

11. §

A Gtv. a következő alcímmel és 10/A. §-sal egészül ki:

„A nem forgalomba hozatali célú kibocsátás engedélyezésének különös szabályai

10/A. § (1) A géntechnológiával módosított szervezetek és az azokból előállított termékek nem forgalomba hozatali célú kibocsátására vonatkozó engedély megadásáról vagy elutasításáról a kérelem megérkezésétől számított 90 napon belül a géntechnológiai hatóság a 9. § (4) bekezdése szerinti eljárás lefolytatását követően határozatot hoz.

(2) Az eljárási határidő számításakor nem kell figyelembe venni azt az időtartamot, amely alatt a géntechnológiai hatóság a társadalmi konzultációt lefolytatja. A társadalmi konzultáció időtartama legfeljebb 30 nap lehet.

(3) A géntechnológiával módosított szervezetek és az azokból előállított termékek nem forgalomba hozatali célú kibocsátására vonatkozó engedélyt – az üzleti titok, a szerzői jog és a fajtaoltalom körébe eső adatok kivételével – a géntechnológiai hatóság hivatalos lapjában és honlapján a kibocsátó nevének, az engedély számának, a kibocsátás tárgyának és a géntechnológiával módosított tulajdonság megjelölésével közzéteszi.”

(4) A hasznosító csak érvényes engedély birtokában végezhet nem forgalomba hozatali célú kibocsátást.”

12. §

A Gtv. 11. §-át megelőző alcím és a 11. § helyébe a következő alcím és rendelkezés lép:

„A nem forgalomba hozatali célú kibocsátás felülvizsgálata

11. § (1) A hasznosítónak a nem forgalomba hozatali célú kibocsátási engedély érvényességi időtartama alatt minden évben legkésőbb a kibocsátás befejezését – géntechnológiával módosított magasabb rendű növények esetén a betakarítást – követő 30. napig jelentést (a továbbiakban: éves jelentés) kell benyújtania a géntechnológiai hatósághoz a külön jogszabály szerinti formában, a külön jogszabályban és az engedélyben meghatározott tartalommal. Amennyiben a hasznosító az engedélyezett tevékenységet a következő évben nem kívánja folytatni, az éves jelentéshez mellékelnie kell egy erről szóló nyilatkozatot, valamint információt kell szolgáltatnia a géntechnológiai hatóság részére arról, hogy az engedélyezett tevékenységgel véglegesen felhagy, vagy az engedély érvényességi idején belül egy meghatározott későbbi időpontban kívánja azt folytatni. Ez utóbbi esetben a hasznosítónak a kibocsátás folytatásáról annak megkezdése előtt 30 nappal tájékoztatnia kell a géntechnológiai hatóságot.

(2) A géntechnológiai hatóság az éves jelentés alapján a nem forgalomba hozatali célú kibocsátást felülvizsgálja.

(3) A géntechnológiai hatóság az éves jelentést, illetve az (1) bekezdés szerinti nyilatkozatot véleményezés céljából megküldi a Géntechnológiai Bizottságnak és az engedélyezési eljárásba bevont szakhatóságnak. A Géntechnológiai Bizottság a jelentéssel kapcsolatos véleményét, valamint az engedély esetleges módosítására vagy visszavonására vonatkozó véleményét a jelentés kézhezvételétől számított 30 napon belül a géntechnológiai hatóságnak megküldi.

(4) Ha a felülvizsgálat azzal az eredménnyel zárul, hogy az engedély megadásakor figyelembe vett feltételek, illetve körülmények megváltoztak, a géntechnológiai hatóság a Géntechnológiai Bizottság véleményének beszerzését követően az engedélyt módosítja. Ha azonban a megváltozott feltételek, illetve körülmények folytán az engedély megadásának feltételei már nem állnak fenn vagy a kibocsátás nem felel meg a jogszabályi előírásoknak,

illetve nem tesz eleget az engedélyben foglaltaknak, a géntechnológiai hatóság a Géntechnológiai Bizottság véleményének beszerzését követően az engedélyt visszavonja.”

13. §

A Gtv. a következő alcímekkel és 11/A–11/C. §-sal egészül ki:

„A forgalomba hozatal különös szabályai

11/A. § (1) Géntechnológiával módosított szervezetnek vagy szervezetek kombinációjának akár termékként, akár termékekben az Európai Gazdasági Térség területén első alkalommal történő forgalomba hozatala engedélyköteles, ezt követően az Európai Gazdasági Térség területén – a 11/B. §-ban foglalt kivétellel – szabadon forgalomba hozható.

(2) A forgalomba hozatal engedélyezése során a 10/A. § (3) és (4) bekezdéseiben foglaltakat alkalmazni kell azzal, hogy a nem forgalomba hozatali célú kibocsátás helyett forgalomba hozatal értendő.

(3) Az élelmiszerként vagy takarmányként felhasználható géntechnológiával módosított szervezetek, a géntechnológiával módosított szervezetet tartalmazó vagy abból álló, illetve abból előállított élelmiszerek és takarmányok forgalomba hozatalának engedélyezésére a külön jogszabályok rendelkezéseit kell alkalmazni.

(4) A géntechnológiai, illetve az ellenőrzésre jogosult hatóság az (1) bekezdés szerinti forgalomba hozatali engedéllyel (a továbbiakban: forgalomba hozatali engedély) rendelkező géntechnológiával módosított szervezetek tekintetében ellenőrzi a külön jogszabályban foglalt nyomon követhetőségre vonatkozó előírásoknak a forgalomba hozatal során történő betartását.

Védzáradéki eljárás

11/B. § (1) Ha a géntechnológiai hatóságnak egy forgalomba hozatali engedéllyel rendelkező és termékként vagy termékekben megjelenő géntechnológiával módosított szervezet vonatkozásában olyan, a forgalomba hozatali engedély megadása óta ismertté vált új vagy további tudományos ismeret jut a tudomására, amely a környezeti kockázatértékelés vagy ismételt vizsgálat révén rendelkezésre álló információt befolyásolja, hivatalból indított eljárásban megvizsgálja, hogy a termékként vagy termékekben megjelenő géntechnológiával módosított szervezet jelenthet-e az emberi egészségre vagy a környezetre a külön jogszabály szerinti kockázatot (a továbbiakban: kockázat). Az eljárás megindításáról a géntechnológiai hatóság a hivatalos lapjában és a honlapján közleményt jelentet meg.

(2) Amennyiben a géntechnológiai hatóság megállapítja, hogy a termékként vagy termékekben megjelenő géntechnológiával módosított szervezet az emberi egészségre vagy a környezetre feltételezhetően kockázatot jelent, a szakhatóságok bevonásával határozatot hoz ezen termékek Magyarországon történő forgalmazásának, illetve felhasználásának a védzáradéki eljárás időtartamára szóló korlátozásáról vagy tilalmáról. Amennyiben a lehetséges kockázat súlya indokolja, a géntechnológiai hatóság a védzáradéki eljárás időtartamára biztonsági intézkedésként a termékek tárolás során való elkülönítését, behozatalának vagy kivitelének tilalmát, forgalomból történő kivonását is előírhatja.

(3) A (2) bekezdés szerinti határozat

- a) az eljáró hatóság megnevezését, az ügy számát és ügyintézőjének nevét,
- b) a döntéssel érintett termékkört, illetve személyi kört,
- c) az ügy tárgyának megjelölését,
- d) a rendelkező részben

1. a hatóság döntését, a biztonsági intézkedéseket, továbbá a keresetindítás lehetőségéről való tájékoztatást,

2. a szakhatóság megnevezését és állásfoglalását,

3. a kötelezettség teljesítésének határnapját vagy határidejét és az önkéntes teljesítés elmaradásának jogkövetkezményeit,

e) az indokolásban

1. azokat a jogszabályhelyeket és indokokat, amelyek alapján a hatóság a határozatot hozta,

2. a hatóság hatáskörét és illetékességét megállapító jogszabályra történő utalást,

f) a döntéshozatal helyét és idejét, a döntés kiadmányozójának a nevét, hivatali beosztását,

g) a döntés kiadmányozójának aláírását és a hatóság bélyegzőlenyomatát

tartalmazza.

(4) A határozatot a géntechnológiai hatóság hirdetményi úton közli, továbbá határozataról köteles a nyilvánosságot hivatalos lapjában és honlapján közleményben tájékoztatni. A határozat ellen fellebbezésnek nincs helye. A határozat felülvizsgálata bírósági úton lehetséges.

(5) A géntechnológiai hatóság a külön jogszabályban meghatározott kapcsolattartón keresztül haladéktalanul értesíti az Európai Bizottságot és a többi tagállamot a (2) bekezdés szerinti döntéséről, illetve intézkedésekről, továbbá a feltételezett kockázatokról, megindokolva azokat, mellékelve a környezeti kockázatértékelés felülvizsgálatát, rámutatva arra, hogy miért és hogyan kellene módosítani az engedély feltételeit vagy visszavonni az engedélyt, valamint azt az új vagy további információt, amelyre határozatát alapozta.

(6) A géntechnológiai hatóság köteles az Európai Bizottság külön jogszabály szerinti döntésének megfelelően fenntartani, módosítani vagy megszüntetni a (2) bekezdés szerinti korlátozást, tilalmat, illetve biztonsági intézkedést. Az erről szóló határozat közlésének módjára, a jogorvoslatra és a nyilvánosság tájékoztatására a (4) bekezdésben foglaltak alkalmazandók.

Növényfajták állami elismerése és állatfajták fajtaelismerése

11/C. § (1) A géntechnológiával módosított növényfajták állami elismerése, valamint a géntechnológiával módosított állatfajták fajtaelismerése során a külön jogszabályok előírásait e §-ban foglaltakkal együtt kell alkalmazni.

(2) A géntechnológiával módosított növényfajták esetén az állami elismeréshez szükséges kísérleti vizsgálatok csak azután kezdhetők meg, ha az állami elismerés bejelentője benyújtotta a géntechnológiai hatóság nem forgalomba hozatali célú kibocsátási engedélyét. A géntechnológiai hatóság a nem forgalomba hozatali célú kibocsátási engedélyben előírhatja,

hogy a hasznosítónak a kísérleti vizsgálatokkal egyidejűleg környezeti hatásvizsgálatot kell végeznie.

(3) Az állami elismerésre bejelentett géntechnológiával módosított növényfajta fajtavizsgálatának eredményeit a növényfajták állami elismerését végző hatóság akkor terjesztheti a Fajtaminősítő Bizottság elé, ha a géntechnológiával módosított szervezet forgalomba hozatali engedéllyel rendelkezik és azt a bejelentő a növényfajták állami elismerését végző hatósághoz benyújtotta.

(4) A géntechnológiával módosított állatfajták fajtaelismerési eljárásának feltétele, hogy a fajtaelismerést kérő a forgalomba hozatali engedélyt az állatfajták fajtaelismerését végző hatósághoz benyújtotta.

(5) Ha a géntechnológiával módosított szervezet forgalomba hozatalát a 11/B. § (2) bekezdése alapján korlátozták vagy megtiltották, az állami elismerésről, illetve a fajtaelismerésről szóló határozat nem adható ki.”

14. §

A Gtv. 12. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„12. § (1) A géntechnológiával módosított termék, valamint a külön jogszabály szerint géntechnológiával módosított szervezetből előállított élelmiszer és takarmány előállítója és forgalomba hozója a termék csomagolásán, valamint a kísérő okmányokon – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – köteles a külön jogszabályban meghatározott jelölést feltüntetni.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltakat nem kell alkalmazni a külön jogszabály szerinti, határértéket meg nem haladó, nem szándékosan, illetve technikailag elkerülhetetlen okból történt előfordulásra.”

15. §

A Gtv. 13. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„13. § (1) A forgalomba hozatali engedéllyel rendelkező géntechnológiával módosított szervezetek harmadik országból – nem érintve a külön jogszabályban foglalt előírásokat – külön engedély nélkül behozhatók.

(2) A forgalomba hozatali engedéllyel nem rendelkező géntechnológiával módosított szervezetek, valamint azok bármely része (beleértve a génállományának újratermelésére, illetve örökítésére nem képes részeket is) harmadik országból történő behozatala, illetve oda történő kivitele engedélyköteles. Az engedély iránti kérelmeket a géntechnológiai hatósághoz a küldemény magyarországi címzettjének vagy feladójának kell benyújtania. A géntechnológiai hatóság az engedély megadásáról vagy elutasításáról a kérelem megérkezésétől számított 90 napon belül határozatot hoz.

(3) A környezetbe történő szándékos kibocsátásra, élelmiszerként vagy takarmányként történő közvetlen felhasználásra vagy feldolgozásra, illetve zárt rendszerű felhasználásra szánt géntechnológiával módosított szervezetek kivételére, továbbá a géntechnológiával

módosított szervezetek nem szándékos kivételre és behozatalára külön jogszabály rendelkezései alkalmazandók.”

16. §

A Gtv. 15. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„15. § (1) Az Európai Gazdasági Térség területén a 11/A. § (1) bekezdése szerint szabadon forgalmazható géntechnológiával módosított szervezetek és az azokból előállított vagy azokat tartalmazó termékek Magyarországról az Európai Gazdasági Térség tagországaiba, valamint az Európai Gazdasági Térség tagországaiból Magyarországra külön engedély nélkül szállíthatók.

(2) A forgalomba hozatali engedéllyel nem rendelkező géntechnológiával módosított szervezetek és az azokból előállított termékek Magyarországról az Európai Gazdasági Térség tagországaiba, valamint az Európai Gazdasági Térség tagországaiból Magyarországra külön engedéllyel szállíthatók. A szállítási engedély iránti kérelmeket a géntechnológiai hatósághoz a küldemény magyarországi címzettjének vagy feladójának kell benyújtania.

(3) A géntechnológiai hatóság 30 napon belül határozatot hoz az engedély megadásáról vagy elutasításáról. Az engedélyben a géntechnológiai hatóság meghatározza a szállítás feltételeit. A szállítási engedély másolatának kísélnie kell a szállítmányt.

(4) A nem szándékos szállítás esetén alkalmazandó rendelkezéseket külön jogszabály tartalmazza.

(5) Ha a géntechnológiával módosított szervezetek és az azokból előállított termékek a külön jogszabály értelmében veszélyesnek minősülnek, azok szállítására a külön jogszabály rendelkezései az irányadók.”

17. §

A Gtv. 16. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„16. § (1) A géntechnológiai módosítást végző létesítmény létrehozására vonatkozó engedély iránti kérelemről annak beérkezésétől számított 45 napon belül a géntechnológiai hatóság határozatot hoz.

(2) A géntechnológiai módosítást végző létesítmény létrehozására vonatkozó engedély iránti kérelem hatósági elbírálására egyebekben a külön jogszabályok rendelkezései irányadók.”

18. §

A Gtv. 19. §-át megelőző alcím, valamint 19. és 20. §-a helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„Nyilvántartás és adatkezelés

19. § (1) A földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter által kijelölt intézmény (a továbbiakban: nyilvántartó szerv) nyilvántartja és honlapján hozzáférhetővé teszi

a) a természetes szervezetek géntechnológiával való módosítására, a géntechnológiával módosított szervezetek, valamint az azokból előállított termékek zárt rendszerű felhasználására, nem forgalomba hozatali célú kibocsátására és forgalomba hozatalára vonatkozó engedély iránti kérelemben és a külön jogszabályban meghatározott dokumentációban szereplő adatok közül a géntechnológiával módosított szervezet vagy szervezetek általános leírását, a hasznosító nevét, címét, a kibocsátás célját, helyét, a tervezett felhasználásokat, a környezeti kockázat értékelést, a nyomon követésre és a baleset elhárítására vonatkozó módszereket és terveket,

b) az engedélyezési határozatot, valamint

c) a géntechnológiai módosításokat végző laboratóriumok és a laboratóriumok felelős vezetőinek nevét tartalmazó jegyzéket.

(2) A géntechnológiai hatóság és a Géntechnológiai Bizottság, illetve annak tagja a kérelemből és az ahhoz mellékelte dokumentációból tudomására jutott adatokat – a nyilvánosság tájékoztatásához szükséges adatok kivételével – köteles bizalmasan kezelni, és azokról csak a kérelmező hozzájárulása esetén adhat harmadik személynek tájékoztatást. Ezt a rendelkezést kell alkalmazni akkor is, ha a hasznosító a benyújtott kérelmét visszavonja.

(3) Az (1) bekezdés szerinti adatokat a géntechnológiai hatóság – az (1) bekezdés a) pontja szerinti adatok esetén az engedély tervezetének közzétételével egyidejűleg – küldi meg a nyilvántartó szerv részére.

(4) A nyilvántartás céljából átadott adatok közül a hasznosító üzleti titokhoz vagy szabadalomhoz, illetve fajtaoltalomhoz fűződő jogát sértő adatok nem nyilvánosak, amennyiben azok ilyen módon való kezelését a hasznosító a Géntechnológiai Bizottságtól vagy a géntechnológiai hatóságtól kéri.

(5) A nyilvántartó szerv az adatokat az engedély érvényességi idejének lejártát követő 10 évig tartja nyilván.

(6) A nyilvántartó szerv a kérelem visszavonása esetén az (1) bekezdés a) pontja szerinti adatokat nyilvántartásából törli.

20. § (1) A nyilvántartó szerv a másolatkészítés költségeinek megtérítése ellenében az igénylőnek a nyilvántartásból nyomtatott formában adatot szolgáltat.

(2) A nyilvánosság számára hozzáférhetővé tett számítástechnikai adatbázisból az igénylő által végrehajtható adatkérési művelet révén történő adatszolgáltatásért költségtérítést nem kell fizetni.

(3) A 19. § (1) bekezdésében meghatározott adatok nyilvántartására és hozzáférhetőségére vonatkozó részletes szabályokat külön jogszabály állapítja meg.”

19. §

A Gtv. 21. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„21. § (1) A külön jogszabályban meghatározott ellenőrzést végző hatóságok évente tájékoztatót készítenek a Géntechnológiai Bizottságnak a géntechnológiával módosított szervezetek és az azokból előállított termékek zárt rendszerű felhasználásának és kibocsátásának ellenőrzéséről, amelyet tájékoztatásul megküldenek a géntechnológiai hatóság részére is.

(2) A Géntechnológiai Bizottság a tevékenységével összefüggő feladatok teljesítéséről évente összefoglaló beszámolót készít, amelynek részét képezik az (1) bekezdésben meghatározott tájékoztatók. A beszámolót a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium hivatalos lapjában és honlapján közzéteszi.”

20. §

A Gtv. 21/A. §-át követően a következő III. fejezettel és 21/B-E. §-okkal egészül ki, egyidejűleg a III. és IV. fejezet számozása IV. és V. fejezetre változik:

„III. fejezet

Az együtt-termesztés engedélyezésének szabályai

21/B. § (1) A géntechnológiával módosított növények és a hagyományos módon, valamint az ökológiai gazdálkodással termesztett növények keveredésének megelőzése érdekében a géntechnológiával módosított növények termesztésére kizárólag a külön jogszabályban meghatározott hatóság (a továbbiakban: termesztési hatóság) jogerős termesztési engedélyének birtokában kerülhet sor.

(2) A géntechnológiával módosított növényt termesztő természetes személynek, jogi személynek vagy jogi személyiséggel nem rendelkező gazdálkodó szervezetnek (a továbbiakban: termelő) a termesztési engedély iránti kérelmet legalább 90 nappal a vetés tervezett időpontja előtt kell benyújtania a termesztési hatósághoz, csatolva a külön jogszabályban meghatározott, az együtt-termesztéshez szükséges ismeretek megszerzését igazoló – saját vagy az általa alkalmazott személy – bizonyítványát. A termesztési engedély iránti kérelem benyújtásakor külön jogszabályban meghatározott díjat kell fizetni.

(3) Több termelő közösen is benyújthat kérelmet, amennyiben földterületeik, amelyeken géntechnológiával módosított növényt kívánnak termesztetni, egymással szomszédosak. Ebben az esetben a termesztési hatóság a puffer zóna méretének és a termesztés egyéb feltételeinek meghatározásakor a földterületeket egy egésznek tekinti és a termesztés engedélyezéséről egy határozatot hoz. Közös kérelem esetén a termesztési hatóság csak abban az esetben adja meg az engedélyt, ha minden termelőnél külön-külön fennállnak a jogszabályban előírt feltételek, ellenkező esetben a kérelmet minden kérelmező vonatkozásában elutasítja.

(4) A kérelemnek tartalmaznia kell

- a) a termelő nevét, cégnevét, valamint lakhelyét vagy székhelyét,
 - b) a külön jogszabály szerinti ügyfél-regisztrációs számát,
 - c) a termesztés helyét, helyrajzi számát, nagyságát, a parcellák blokkazonosítóját,
- valamint

d) a természeti kívánt növényfajtát és annak európai uniós egyedi azonosítóját, valamint a módosított tulajdonságot.

(5) A termesztési hatóság

a) a termesztési engedély iránti kérelem beérkezését írásban visszaigazolja a kérelmezőnek,

b) 8 napon belül megvizsgálja, hogy a kérelem és annak mellékletei (a továbbiakban együtt: dokumentáció) eleget tesznek-e a törvény és a külön jogszabály előírásainak, és

c) ha a dokumentáció eleget tesz a jogszabályi előírásoknak, megkeresi a külön jogszabályban meghatározott szakhatóságot állásfoglalása beszerzése céljából a külön jogszabályban meghatározott kérdések tekintetében.

(6) Amennyiben a szakhatóság hozzájárul a termesztéshez, a termesztési hatóság a kérelem megérkezését követő 40 napon belül előzetes állásfoglalást bocsát ki a géntechnológiával módosított növények termesztése során biztosítandó puffer zóna mértékéről és a termesztés egyéb feltételeiről, amely azonban nem jogsít a termesztés megkezdésére.

(7) A géntechnológiával módosított növények és a hagyományos módon, valamint az ökológiai gazdálkodással termesztett növények közti puffer zóna külön jogszabályban meghatározott minimális mértékénél a termesztési hatóság speciális esetben nagyobb távolságot is megállapíthat, a helyi természeti, földrajzi és egyéb, a termesztést befolyásoló adottságok alapján. A természetvédelmi szakhatóság állásfoglalásában a puffer zóna külön jogszabályban meghatározott minimális mértékénél nagyobb távolságot is megállapíthat, amennyiben a védett természeti területek, az érzékeny természeti területek, illetve a NATURA 2000 területek és a géntechnológiával módosított növények termőterületének határvonala között a távolság kisebb, mint a puffer zóna minimális mértékének kétszerese. A termesztési hatóság, illetve a természetvédelmi szakhatóság által meghatározott puffer zóna mértéke nem haladhatja meg a minimális mérték kétszeresét.

(8) A természetvédelmi szakhatóság állásfoglalásában a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről, a vadon élő madarak védelméről szóló közösségi jogi aktusoknak megfelelő biztosító jogszabályi rendelkezések, illetve a védett nyilvánító és az érzékeny természeti területekről szóló jogszabályokban foglalt előírások teljesítése érdekében speciális termesztési feltételeket állapíthat meg. Ha ezen előírások ilyen módon sem teljesíthetők, a szakhatóság a termesztés engedélyezéséhez nem járul hozzá.

(9) Géntechnológiával módosított rovar-rezisztens növény termesztése esetén a rezisztens rovarok megjelenésének elkerülése érdekében a termesztési hatóság az előzetes állásfoglalásban meghatározza a géntechnológiával módosított növényvel hasznított terület körül létrehozandó menedékszóna nagyságát, amelynek mértéke legfeljebb a géntechnológiával módosított növényvel bevetett terület 20 %-a. A menedékszónát a kérelemben géntechnológiával módosított növényvel bevettként jelzett területen belül kell létrehozni. A menedékszónában termelt terményt géntechnológiával módosított terményként kell címkézni, kivéve, ha a géntechnológiával módosított növényt termeszto által akkreditált laboratóriumban elvégzetett egyedi vizsgálat alapján a menedékszónában termelt terményre a külön jogszabályban foglaltak szerint nem kell alkalmazni a géntechnológiával módosított szervezetek jelölésére vonatkozó előírásokat.

(10) Az együtt-termesztésre vonatkozó oktatásért, a vizsgáztatásért, valamint a bizonyítvány kiállításáért a külön jogszabályban e feladatokra kijelölt szervezet díjfizetési kötelezettséget állapíthat meg, amely díjnak arányban kell állnia a költségekkel. Az Európai Unió más tagállamaiban megszerzett, a géntechnológiával módosított növények, a hagyományos módon, valamint az ökológiai gazdálkodással termesztett növények együtt-termesztésre vonatkozó képesítést igazoló bizonyítványok a külön jogszabályban meghatározott feltételek mellett elismerhetők.

21/C. § (1) A kérelmezőnek az előzetes állásfoglalás megadását követően be kell szereznie a géntechnológiával módosított növények termesztésének engedélyezéséhez

a) az előzetes állásfoglalásban meghatározott puffer zónán belüli földtulajdonosok írásos hozzájárulását, és

b) ha a puffer zónán belüli földterületet nem a tulajdonos használja, a földhasználó írásos hozzájárulását is (a továbbiakban a) és b) pontban szereplő személyek együtt: puffer zónán belüli földtulajdonosok, illetve földhasználók), valamint

c) ha a kérelmező nem tulajdonosa annak a földterületnek, ahol a géntechnológiával módosított növényeket termesztetni szándékozik, úgy e földterület tulajdonosának írásos hozzájárulását is.

(2) Ha az (1) bekezdés szerinti földterület tulajdonosa az állam, akkor a vagyonkezelő szervezet, ennek hiányában a tulajdonosi jogokat gyakorló szervezet írásos hozzájárulását kell beszerezni.

(3) A hozzájárulással egyidejűleg a puffer zónán belüli földtulajdonos, illetve földhasználó nyilatkozatban vállalja, hogy a termesztési engedély érvényességi ideje alatt a puffer zóna területén nem termeszt a géntechnológiával módosított növényvel ivarilag kompatibilis növényt (a továbbiakban: nyilatkozat). A hozzájárulások és a nyilatkozatok bíróság által nem pótolhatók. A hozzájárulások és a nyilatkozatok hiányában a termesztési engedély nem adható meg. A géntechnológiával módosított növények termesztéséhez való írásos hozzájárulás és a nyilatkozat mintáját külön jogszabály tartalmazza.

(4) A kérelmezőnek legkésőbb a vetés tervezett időpontját megelőző 20. napig kell a hozzájárulásokat, valamint a puffer zónán belüli földtulajdonosok, illetve földhasználók nyilatkozatát benyújtania a termesztési hatóságnak. A termesztési hatóság a hozzájárulások és a nyilatkozatok benyújtását követő 15 napon belül döntést hoz a termesztési engedély megadásáról vagy elutasításáról, az engedélyező határozatban egyúttal kötelezi a puffer zónán belüli földtulajdonost, illetve földhasználót a nyilatkozatában foglaltak betartására.

(5) A termesztési engedély szántóföldi növények esetében vetési ciklusra, egyéb esetekben a termesztési engedélyben meghatározott időtartamra szól, lejártát követően új engedély iránti kérelmet kell benyújtani.

(6) A termesztési engedély megadását követően a termesztési hatóság a kérelemben szereplő, illetve a termesztésre vonatkozó adatokat nyilvántartja és országos adatbázisban közzéteszi, valamint ezzel egyidőben a határozat másolati példányát továbbítja az ellenőrzést végző hatóság részére. A kérelmező, illetve az engedély jogosultja a kérelem benyújtását követően bekövetkezett változásokat 3 munkanapon belül, írásban köteles bejelenteni a termesztési hatóságnak.

(7) A termesztésre jogosult köteles megküldeni a termesztési hatóság részére az elvetett szaporítóanyag címkéjének másolatát, legkésőbb a vetést követő 30. nappig.

(8) A 21/B. § (3) bekezdése szerinti közös engedély esetén a termelők a határozatban, illetve a jogszabályokban foglalt előírások betartásáért saját földterületük és termesztési tevékenységük vonatkozásában felelősek.

(9) Az engedélyezés és a nyilvántartás során a földhivatalok és a Földmérési és Távérzékelési Intézet a termesztési hatóságnak díjmentesen adatot szolgáltatnak.

(10) Az együtt-termesztés részletes szakmai szabályait és feltételeit külön jogszabály tartalmazza.

21/D. § (1) A termesztési engedélyben és a jogszabályokban foglaltak betartását a külön jogszabályban meghatározott hatóság ellenőrzi. A termesztésre jogosult és a puffer zónán belüli földtulajdonos, illetve földhasználó köteles együttműködni az ellenőrzést végző hatósággal.

(2) Az ellenőrzést végző hatóság hatósági jogkörrel felruházott munkatársa

- a) a termesztés helyszínén, valamint a puffer zónán belül ellenőrzést végezhet,
- b) vizsgálatok céljára térítésmentesen mintát vehet, amelyekkel analitikai és egyéb vizsgálatok végezhetők,
- c) a termesztésre vonatkozó nyilvántartásokba, iratokba betekinthez, és azokról az üzleti titok védelmére vonatkozó jogszabályok betartásával másolatot készíthet.

(3) A törvény 22. és 23. §-át – kivéve a Géntechnológiai Bizottság bevonására vonatkozó előírást –, 24. §-ának (1) bekezdését, 24/A. §-át, valamint 25. § (1) bekezdésének első mondatát az együtt-termesztésre is alkalmazni kell azzal az eltéréssel, hogy az ott nevesített géntechnológiai tevékenység helyett együtt-termesztést, géntechnológiai hatóság helyett termesztési hatóságot, hasznosító helyett pedig termesztésre jogosultat kell érteni.

(4) Amennyiben az ellenőrzés során megállapítást nyer, hogy a puffer zónán belüli földtulajdonos, illetve földhasználó nem tartja be az engedélyező határozatban a részére megállapított – a nyilatkozatában foglaltak betartására vonatkozó – kötelezettséget, az ellenőrzést végző hatóság értesítése alapján a termesztési hatóság kötelezi a puffer zónán belül található, a géntechnológiával módosított növényvel ivarilag kompatibilis növények megsemmisítésére.

(5) Az együtt-termesztés során okozott károkért való felelősségre – a (6) bekezdésben foglalt kivétellel – a Polgári Törvénykönyv 345. és 346. §-a az irányadó.

(6) Ha a károsult a géntechnológiával módosított növények termesztéséhez a 21/C. § (1) és (2) bekezdése szerinti írásos hozzájárulását megadta, az együtt-termesztés során okozott károkért való felelősségre a Polgári Törvénykönyv 339-342. és 344. §-ait kell alkalmazni.

21/E. § (1) Aki Magyarország területén géntechnológiával módosított növény szaporítóanyagát kívánja forgalmazni, az adott szaporítóanyag-tétel forgalmazásának megkezdése előtt legkésőbb 60 nappal köteles írásban bejelenteni a termesztési hatóságnál a

tervezett forgalmazás adatait (növényfaj, fajta, szaporítóanyag mennyisége). A bejelentésekről a termesztési hatóság nyilvántartást vezet.

(2) A géntechnológiával módosított szervezetek nyomon követhetőségének biztosítása érdekében a géntechnológiával módosított növény szaporítóanyagának forgalmazója köteles a külön jogszabályban előírt nyilvántartást vezetni, amely tartalmazza az eladott szaporítóanyag fajtáját, fémzárolási, illetve azonosító számát, mennyiségét, az eladás dátumát, valamint a vásárló nevét és címét, illetve cégnevét és székhelyét. A nyilvántartást a forgalmazónak 5 évig kell megőriznie. A nyilvántartást az erre külön jogszabályban kijelölt hatóság ellenőrzi.

(3) A forgalmazó az őszi vetésű növények esetén minden év január 31-ig, tavaszi vetésű növények esetén minden év augusztus 31-ig köteles bejelenteni a termesztési hatóságnak a géntechnológiával módosított növény szaporítóanyagának a tárgyévben ténylegesen forgalmazott mennyiségét.

(4) A vásárlást megelőzően a forgalmazónak tájékoztatnia kell a vásárlót arról, hogy a szaporítóanyag kizárólag termesztési engedély birtokában használható fel. A vásárló nyilatkozat aláírásával igazolja, hogy a forgalmazó tájékoztatási kötelezettségének eleget tett.

(5) A külön jogszabályban kijelölt ellenőrző hatóság az (1)-(4) bekezdésekben foglalt előírások megszegőivel szemben a 22. § (2) bekezdése szerinti bírságot szab ki.”

21. §

A Gtv. 22. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„22. § (1) A géntechnológiai tevékenységgel kapcsolatos jogszabályokban és az engedélyben foglaltak betartását a külön jogszabályban kijelölt hatóság (a továbbiakban: ellenőrzésre jogosult hatóság) a tevékenység helyszínén ellenőrzi. Az ellenőrzésre jogosult hatóság a helyszíni ellenőrzés során a tevékenységet felfüggeszti a géntechnológiai hatóság 25. § (1) bekezdése szerinti döntéséig, ha

- a) a tevékenység eltér az engedélyben, valamint a vonatkozó jogszabályokban foglaltaktól,
- b) nem engedélyezett géntechnológiai tevékenységet észlel,
- c) az engedélyezett tevékenység kockázatának növekedésére vonatkozóan bármilyen új ismeret jut a tudomására, különösen, ha az az emberi egészségre vagy a környezetre jelentett kockázat mértékével függ össze.

(2) Az ellenőrzésre jogosult hatóság géntechnológiai bírság megfizetését írhatja elő, ha a géntechnológiai tevékenység ellenőrzése során az (1) bekezdés a) vagy b) pontjában foglaltakat észleli.

(3) A bírság az azt kiszabó hatóság bevétele, amelyet az e törvényben és annak végrehajtására kiadott rendeletekben meghatározott feladataival kapcsolatban felmerülő költségei fedezésére használhat fel.

(4) Az ellenőrzésre jogosult hatóság az elvégzett ellenőrzésről, valamint az annak során alkalmazott intézkedéséről a géntechnológiai hatóságot az ellenőrzési jegyzőkönyvnek az ellenőrzéstől számított 3 napon belüli megküldésével értesíti, és javaslatot tesz a

géntechnológiai tevékenységre vonatkozó, nemzeti hatáskörben megadott engedély módosítására vagy visszavonására, közösségi hatáskörbe tartozó engedély esetén pedig az engedély módosításának vagy visszavonásának kezdeményezésére.

(5) Az ellenőrzéssel összefüggésben felmerült vizsgálatok költségei jogszabálysértés megállapítása esetén a jogszabálysértőt terhelik.

(6) A géntechnológiai hatóság honlapján az elvégzett ellenőrzésekről tájékoztatást tesz közzé.”

22. §

A Gtv. 23. §-át megelőző alcím és a 23. §-a helyébe a következő alcím és rendelkezés lép:

„Az engedély módosítása, visszavonása

23. § (1) Amennyiben az engedélyezett géntechnológiai tevékenység az engedély alapjául szolgáló kockázat értékeléshez képest kockázat-növekedést jelent, különösen az emberi egészség és a környezet vonatkozásában, a géntechnológiai hatóság hivatalból vagy az engedélyezési eljárásban közreműködött szakhatóságok, illetve az ellenőrzésre jogosult hatóság kezdeményezésére, a Géntechnológiai Bizottság véleménye alapján

a) a géntechnológiai tevékenységre vonatkozó, nemzeti hatáskörben megadott engedélyt módosítja, vagy ha az engedély megadásának feltételei már nem állnak fenn, az engedélyt visszavonja,

b) közösségi hatáskörbe tartozó engedély esetén a külön jogszabályban meghatározott kapcsolattartó szervén keresztül kezdeményezi az engedély módosítását vagy visszavonását.

(2) A géntechnológiai hatóság a 22. § (1) bekezdésének a) pontja szerinti esetben az ellenőrzésre jogosult hatóság kezdeményezésére, valamint abban az esetben, ha a hasznosító a 11. § szerinti éves jelentés-tételi kötelezettségének nem tesz eleget, hivatalból

a) visszavonja a géntechnológiai tevékenységre vonatkozó, nemzeti hatáskörben megadott engedélyt,

b) közösségi hatáskörbe tartozó engedély esetén a külön jogszabályban meghatározott kapcsolattartó szervén keresztül kezdeményezi az engedély visszavonását.

(3) A géntechnológiai hatóság az engedély módosításáról, visszavonásáról, illetve módosításának vagy visszavonásának kezdeményezéséről haladéktalanul tájékoztatja a nyilvántartó szervet és az engedélyezési eljárásban közreműködött szakhatóságokat.

(4) A 22. § (1) bekezdés b) pontja szerinti esetben a géntechnológiai hatóság a nem engedélyezett géntechnológiai tevékenységet folytató természetes vagy jogi személyt, valamint jogi személyiséggel nem rendelkező gazdálkodó szervezetet 3 évig eltilthatja minden géntechnológiai tevékenység végzésétől, aki ezáltal a tilalom idejére géntechnológiai tevékenység végzésére jogosító engedélyt nem kaphat.”

23. §

A Gtv. 24/A. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„24/A. § Ha a géntechnológiai tevékenység végzésére jogosító engedélyt kérelmező vagy a hasznosító a kérelemben meghatározott géntechnológiával módosított szervezettel, illetve az engedélyezett tevékenységgel kapcsolatban fontos új adatokhoz jut vagy a tevékenységet olyan módon kívánja megváltoztatni, amely az ezzel járó kockázatokat jelentősen megnöveli, az emberi egészség és a környezet védelmét biztosító intézkedések megtétele mellett erről az illetékes géntechnológiai hatóságot haladéktalanul tájékoztatnia kell. A kérelmezőnek az engedély iránti kérelemmel benyújtott dokumentációt felül kell vizsgálnia és a kérelmet módosítania kell vagy vissza kell vonnia. A hasznosítónak az engedély iránti kérelemmel benyújtott dokumentációt felül kell vizsgálnia és az engedély módosítására vagy visszavonására irányuló kérelmet kell benyújtania. A géntechnológiai hatóság a hasznosító tájékoztatását követően a 25. § (1) bekezdése szerint jár el.”

24. §

A Gtv. 25. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A géntechnológiai hatóság az ellenőrzésre jogosult hatóság 22. § (1) bekezdése szerinti értesítése, vagy a 22. § (1) bekezdésében foglaltak észlelése esetén az engedély módosításáról vagy visszavonásáról való döntésig az emberi egészséget vagy a környezetet veszélyeztető esetekben a tevékenység folytatását korlátozhatja vagy megtilthatja. A géntechnológiai hatóság az intézkedésről és annak okairól az intézkedés megtétele után haladéktalanul tájékoztatja a Géntechnológiai Bizottságot.”

25. §

A Gtv. 26. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„26. § A Kormány, az egészségügyi miniszter, valamint a környezetvédelmi és vízügyi miniszter által a 4. § alapján kijelölt hatóságok egymásnak a 22-25. §-ban foglalt hatósági eljárásaiban szakhatóságként kölcsönösen közreműködnek.”

26. §

(1) A Gtv. 34. §-a (1) bekezdésének d) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Felhatalmazást kap

(1) a Kormány, hogy rendeletben szabályozza, illetve a d) pont esetében kijelölje]

„d) a géntechnológiával módosított szervezetek országhatárokon történő átvitelének szabályait, valamint kijelölje a nemzeti tájékoztató központot, a biológiai biztonságról szóló, Nairobiban, 2000. május 24-én aláírt és a 2004. évi CIX. törvénnyel kihirdetett Cartagena Jegyzőkönyvben meghatározott feladatokat ellátó hatóságot, valamint az ellenőrzést végző hatóságokat;”

(2) A Gtv. 34. §-a (1) bekezdésének f) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Felhatalmazást kap]

(1) a Kormány, hogy rendeletben szabályozza, illetve a d) pont esetében kijelölje

„f) a géntechnológiai tevékenység engedélyezési eljárási rendjét, valamint az eljárás során az Európai Unió Bizottságával való kapcsolattartást, továbbá a közvetlen feldolgozásra szánt termékek esetében az engedélyezett géntechnológiával módosított szervezettel történő technológiailag elkerülhetetlen szennyeződés mértékének meghatározását, amely alatt a géntechnológiával módosított szervezetekre vonatkozó forgalomba hozatali, jelölési és csomagolási előírásokat nem kell alkalmazni, és a közvetlenül élelmiszerként vagy takarmányként történő felhasználásra, vagy feldolgozásra szánt termékek esetében a kedvező eredményű kockázatértékeléssel rendelkező géntechnológiával módosított szervezetek véletlen vagy technikailag elkerülhetetlen előfordulására vonatkozó átmeneti intézkedéseket, valamint kijelölje a 4. § (1) bekezdésének b) pontjában meghatározott engedélyeket és a géntechnológiával módosított növények termesztésére vonatkozó engedélyeket kiadó hatóságot;”

(3) A Gtv. 34. §-ának (3) és (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

[Felhatalmazást kap]

„(3) a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter, hogy a környezetvédelmi és vízügyi miniszterrel, valamint az egészségügyi miniszterrel egyetértésben rendeletben szabályozza a mezőgazdasági, az élelmiszeripari (beleértve az élelmiszer előállításban alkalmazott technológiai segédanyagokat is), illetve az egyéb ipari területeken a géntechnológiai tevékenység részletes szakmai szabályait, és az azok folytatásához szükséges műszaki, technológiai, környezetvédelmi, természetvédelmi és egészségügyi feltételeket;

(4) az egészségügyi miniszter, hogy kijelölje a 4. § (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott engedélyező, illetve a 4. § (3) bekezdésében meghatározott szakhatóságokat;”

(4) A Gtv. 34. §-ának (8) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

[Felhatalmazást kap]

„(8) a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter, hogy az egészségügyi miniszterrel egyetértésben rendeletben szabályozza a géntechnológiai tevékenységre vonatkozó nyilvántartás, illetve adatszolgáltatás részletes szabályait, valamint a géntechnológiai tevékenységhez szükséges engedély iránti kérelemhez csatolandó dokumentáció tartalmát;”

(5) A Gtv. 34. §-ának (10) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

[Felhatalmazást kap]

„(10) a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter, hogy a szociális és munkaügyi miniszterrel és az egészségügyi miniszterrel együttesen, valamint a környezetvédelmi és vízügyi miniszterrel egyetértésben rendeletben határozzák meg a géntechnológiai módosításnak tekinthető, illetve annak nem minősülő eljárásokat, továbbá jelölik ki a géntechnológiai tevékenység ellenőrzésére jogosult hatóságokat és határozzák meg az ellenőrzés részletes szabályait;”

(6) A Gtv. 34. §-a a következő (11) és (12) bekezdéssel egészül ki:

[Felhatalmazást kap]

„(11) a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter, hogy a környezetvédelmi és vízügyi miniszterrel egyetértésben rendeletben szabályozza

a) az együtt-termesztés részletes szakmai szabályait és feltételeit (így különösen a puffer zóna minimális mértékét, az írásos hozzájárulás és a nyilatkozat formáját), ellenőrzésének részletes szabályait,

b) az Európai Unió más tagállamaiban megszerzett együtt-termesztésre vonatkozó képesítést igazoló bizonyítványok elismerésének feltételeit, illetve

c) kijelölje az ellenőrző hatóságot, valamint az együtt-termesztésre vonatkozó oktatást, vizsgáztatást, valamint a bizonyítvány kiállítását végző szervezetet;

(12) a környezetvédelmi és vízügyi miniszter, hogy rendeletben szabályozza a géntechnológiai tevékenység és az együtt-termesztés engedélyezési eljárásában közreműködő szakhatóságot.”

27. §

A Gtv. a következő 38. §-sal és az azt megelőző alcímmel egészül ki:

„Az Európai Unió jogának való megfelelés

38. § (1) Ez a törvény a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja:

a) a Tanács 90/219/EGK (1990. április 23.) irányelve a géntechnológiával módosított mikroorganizmusok zárt rendszerben történő felhasználásáról, a törvény 34. §-a (1) bekezdésének e) pontjában és (10) bekezdésében adott felhatalmazások alapján megalkotott kormányrendelettel és miniszteri rendelettel együtt;

b) a Tanács 98/81/EK (1998. október 26.) irányelve a géntechnológiával módosított mikroorganizmusok zárt rendszerben történő felhasználásáról szóló 90/219/EGK irányelv módosításáról, a törvény 34. §-a (1) bekezdésének f) pontjában, valamint (3)-(4), (8) és (10) bekezdéseiben adott felhatalmazások alapján megalkotott kormányrendelettel és miniszteri rendeletekkel együtt;

c) az Európai Parlament és a Tanács 2001/18/EK (2001. március 12.) irányelve a géntechnológiával módosított szervezetek környezetbe történő szándékos kibocsátásáról és a Tanács 90/220/EGK irányelvének hatályon kívül helyezéséről, valamint az azt módosító 1829/2003/EK, 1830/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletek, a törvény 34. §-a (1) bekezdésének e)-f) pontjaiban, valamint (3)-(4), (8) és (10) bekezdéseiben adott felhatalmazások alapján megalkotott kormányrendeletekkel és miniszteri rendeletekkel együtt.

(2) Ez a törvény a következő uniós jogi aktusok végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapítja meg:

a) az Európai Parlament és a Tanács 1946/2003/EK (2003. július 15.) rendelete a géntechnológiával módosított szervezetek országhatárokon történő átviteléről, 18. cikk;

b) az Európai Parlament és a Tanács 1829/2003/EK (2003. szeptember 22.) rendelete a géntechnológiával módosított élelmiszerekről és takarmányokról, 5. cikk (2) bekezdés, 17. cikk (2) bekezdés, 29. cikk (1) bekezdés, 30. cikk (6)-(7) bekezdés, 45. cikk;

c) az Európai Parlament és a Tanács 1830/2003/EK (2003. szeptember 22.) rendelete a géntechnológiával módosított szervezetek nyomon követhetőségéről és címkézéséről, és a géntechnológiával módosított szervezetekből előállított élelmiszer- és takarmánytermékek nyomon követhetőségéről, valamint a 2001/18/EK irányelv módosításáról, 4. cikk (6)-(8) bekezdés, 9. cikk (1) bekezdés, 11. cikk.

Záró rendelkezések

28. §

(1) E törvény – a (2) bekezdésben foglaltak kivételével – a kihirdetését követő 15. napon lép hatályba.

(2) E törvény 20. §-ával megállapított, a Gtv. 21/B. §-a (2) bekezdésének utolsó mondata, 21/E. §-ának (5) bekezdése, valamint 21. §-ával megállapított, a Gtv. 22. §-ának (5) bekezdése a kihirdetést követő 45. napon lép hatályba, ezzel egyidejűleg hatályát veszti a géntechnológiai tevékenységről szóló 1998. évi XXVII. törvény, valamint az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvény módosításáról szóló 2002. évi LXVII. törvény (a továbbiakban: Gtv.M.) 15. §-a. Az együtt-termesztés ellenőrzése során az e törvény 20. §-ával megállapított, a Gtv. 21/D. §-ának (3) bekezdése alkalmazásában géntechnológiai bírság az e törvény kihirdetését követő 45. napot követően indult eljárásokban szabható ki.

(3) Az e törvény hatálybalépése előtt indult, folyamatban lévő engedélyezési eljárások tekintetében is e törvény előírásait kell alkalmazni.

(4) Az e törvény hatálybalépése előtt kiadott engedélyek esetén az évenkénti meghosszabbításra vonatkozó előírások helyett az e törvény 8. §-ával megállapított, a Gtv. 7. §-a szerinti megújítás szabályait kell alkalmazni.

(5) E törvény hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti a Gtv.

- a) 2. §-ának e) pontja,
- b) 9. §-ának (2)-(3) bekezdései,
- c) 14. §-át megelőző alcíme és a 14. §-a,
- d) a 24/A. §-át megelőző alcím,
- e) 25. §-ának (5) bekezdése,
- f) 31. §-a,
- g) 34. §-a (1) bekezdésének felvezető szövegéből az „, illetve a d) pont esetében kijelölje” szövegrész, és 34. §-ának (5) bekezdése,
- h) 34. §-a (1) bekezdésének a) pontjában az „és élelmiszer-előállításban alkalmazott technológiai segédanyagok” szövegrész, (7) és (9) bekezdéseiben „a gazdasági és közlekedési miniszterrel,” szövegrész,
- i) 35. §-a és az azt megelőző alcím.

(6) E törvény hatályba lépésével egyidejűleg hatályát veszti a Gtv.M. 2. §-ának (1) bekezdése, 3. §-a, 6. §-a, 11. §-a, 21. §-ának b), c) d) és e) pontja, 13. §-a, 18. §-ának (1) bekezdése, 19. §-ának (2)-(4) bekezdése és 20.§-a.

(7) E törvény hatálybalépésével egyidejűleg a Gtv.

a) 8/A. §-a elé a „*A géntechnológiai módosítás és a zárt rendszerű felhasználás engedélyezésének különös szabályai*” alcím kerül, valamint

b) 5. §-a (2) bekezdésének f) pontjában és (5) bekezdésében, valamint 34. §-ának (6) és (9) bekezdéseiben az „egészségügyi, szociális és családügyi miniszter” szövegrész helyébe az „egészségügyi miniszter”,

c) 8. §-ának (2) bekezdésében az „(1) bekezdés b) pontban” szövegrész helyébe az „(1) bekezdésben”,

d) 8. §-ának (5) bekezdésében az „Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium” szövegrész helyébe az „Egészségügyi Minisztérium”,

e) 17. §-ának (1) bekezdésében a „kibocsátására” szó helyébe a „nem forgalomba hozatali célú kibocsátására” szövegrész, 24. §-ának (1) bekezdésében a „kibocsátásával” szó helyébe a „nem forgalomba hozatali célú kibocsátásával”,

f) 36. §-ának (1) és (2) bekezdésében a „Magyar Köztársaság” szövegrész helyébe a „Magyarország”

szövegrész lép.

(8) E törvény hatálybalépésével egyidejűleg a növényfajták állami elismeréséről, valamint a szaporítóanyagok előállításáról és forgalomba hozataláról szóló 2003. évi LII. törvény 1. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) Géntechnológiával módosított növényfajták esetében a géntechnológiai tevékenységet szabályozó törvényben foglalt előírásokat is alkalmazni kell.”

(9) A 2006. évben, amennyiben e törvény hatálybalépése és a vetési idő között 90 nap már nem áll rendelkezésre, az együtt-termesztés engedélyezési eljárása során a kérelmet legkésőbb a vetés tervezett időpontját megelőző 45. napon kell benyújtani, a szakhatóságok állásfoglalásukat 15 napon belül hozzák meg, amely határidő nem hosszabbítható meg. A termesztési hatóság az előzetes állásfoglalást, amennyiben annak feltételei fennállnak, a kérelem benyújtásától számított 25 napon belül bocsátja ki, az e törvény 20. §-ával megállapított, a Gtv. 21/C. § (1)-(2) bekezdése szerinti hozzájárulásokat, valamint a 21/C. § (3) bekezdése szerinti nyilatkozatokat a kérelem benyújtásától számított 40. napig kell benyújtani. A termesztési hatóság határozatát a hozzájárulások és nyilatkozatok benyújtásától számított 5 napon belül hozza meg.

(10) A 2006. évben a géntechnológiával módosított növények szaporítóanyagát forgalmazónak e törvény hatálybalépésétől számított 30. napon belül kell bejelentenie a termesztési hatóságnál a tervezett forgalmazás e törvény 20. §-ával megállapított, a Gtv. 21/E § (1) bekezdése szerinti adatait.

29. §

A törvény tervezetének a műszaki szabványok és szabályok, valamint az információs társadalom szolgáltatásaira vonatkozó szabályok terén információszoolgáltatási eljárás

megállapításáról szóló, – a 98/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított – 1998. június 22-i 98/34/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 8-10. cikkében előírt egyeztetése megtörtént.

Az Európai Unió jogának való megfelelés

30. §

(1) Ez a törvény a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja:

- a) a Tanács 90/219/EGK (1990. április 23.) irányelve a géntechnológiával módosított mikroorganizmusok zárt rendszerben történő felhasználásáról, 17. cikk (a törvény 21. §-a);
- b) a Tanács 98/81/EK (1998. október 26.) irányelve a géntechnológiával módosított mikroorganizmusok zárt rendszerben történő felhasználásáról szóló 90/219/EGK irányelv módosításáról, 1. cikk (1) bekezdés (a törvény 9. §-ának (1) bekezdése, 10. §-a);
- c) az Európai Parlament és a Tanács 2001/18/EK (2001. március 12.) irányelve a géntechnológiával módosított szervezetek környezetbe történő szándékos kibocsátásáról és a Tanács 90/220/EGK irányelvének hatályon kívül helyezéséről, valamint az azt módosító 1829/2003/EK, 1830/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletek.

(2) Ez a törvény a következő uniós jogi aktusok végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapítja meg:

- a) az Európai Parlament és a Tanács 1946/2003/EK (2003. július 15.) rendelete a géntechnológiával módosított szervezetek országhatárokon történő átviteléről, 18. cikk (a törvény 21. és 22. §-a);
- b) az Európai Parlament és a Tanács 1829/2003/EK (2003. szeptember 22.) rendelete a géntechnológiával módosított élelmiszerekről és takarmányokról, 5. cikk (2) bekezdés, 17. cikk (2) bekezdés, 29. cikk (1) bekezdés, 30. cikk (6)-(7) bekezdés, 45. cikk (a törvény 5. §, 18. §; 21. és 22. §, 10-11., 13., 19. §-a);
- c) az Európai Parlament és a Tanács 1830/2003/EK (2003. szeptember 22.) rendelete a géntechnológiával módosított szervezetek nyomon követhetőségéről és címkézéséről, és a géntechnológiával módosított szervezetekből előállított élelmiszer- és takarmánytermékek nyomon követhetőségéről, valamint a 2001/18/EK irányelv módosításáról, 4. cikk (6)-(8) bekezdés, 9. cikk (1) bekezdés, 11. cikk (a törvény 14. §, 21. és 22. §-a).

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

I.

A módosítás céljának, indokainak, főbb tartalmi elemeinek ismertetése

A géntechnológiai tevékenységről szóló 1998. évi XXVII. törvény (a továbbiakban: Gtv.) módosítása kettős célt szolgál: egyrészt tagállami jogharmonizációs kötelezettségünknek tesz eleget, másrészt az Európai Bizottság (a továbbiakban: Bizottság) 2003. július 23-i 2003/556/EK ajánlására figyelemmel megteremti a géntechnológiával módosított növények és a hagyományos módon, valamint az ökológiai gazdálkodással termesztett növények együttélésének (a továbbiakban: együtt-termesztés vagy koegzisztencia) törvényi kereteit, továbbá felhatalmazást ad az együtt-termesztés részletes szabályait tartalmazó végrehajtási rendelet megalkotására.

1. A jogharmonizációs célú módosítások legfőbb indoka, hogy amíg az Európai Unióban korábban az átültetést igénylő irányelvi szabályozás volt jellemző a géntechnológia területén, mára áttolódott a hangsúly a közösségi rendeletekre. A közösségi rendeletek közvetlenül alkalmazandók a tagállamokban, ezért átültetést nem igényelnek, a tagállamoknak azonban hatályon kívül kell helyezniük a közösségi rendeletekkel érintett szabályozási körben hatályos nemzeti előírásaikat, valamint végre kell hajtaniuk a közösségi rendeletekből fakadó jogalkotási feladatokat. Az elmúlt években született géntechnológiai tárgyú közösségi rendeletek szükségessé teszik olyan illeszkedési szabályok megalkotását, amelyek kapcsolatot teremtenek – például a fogalomrendszer terén – a közösségi rendeletek és a magyar szabályozás között.

A jogharmonizációs célú módosításoknak egy további része korábban már átvett, de azóta módosított irányelvi rendelkezést ültet át, bizonyos előírások pedig a közösségi jogszabályok hiteles magyar fordítására tekintettel kerülnek pontosításra.

2. Az együtt-termesztés szabályozási igénye azután merült fel, hogy a Bizottság 2003. július 23-án kiadta a 2003/556/EK ajánlást a géntechnológiával módosított növények és a hagyományos módon, valamint az ökológiai gazdálkodással termesztett növények együtt-termesztéséről. Az ajánlás leszögezi, hogy a különféle gazdálkodási módok együttélését (koegzisztenciáját) szabályozó – az adottságok jellegéből kiinduló, speciális intézkedéseket tartalmazó – jogszabályt a tagállamoknak nemzeti szinten kell megalkotniuk, így gondoskodva a véletlenszerű keveredések kizárásáról.

Az Európai Unióban 2004. májusában a géntechnológiával módosított szervezetek (GMO-k) termesztésben történő felhasználásának engedélyezési folyamata újraindult, amelynek eredményeként egyes géntechnológiával módosított növények felkerülhetnek a mezőgazdasági növényfajok közös fajtajegyzékére (mint ahogy 2004. szeptemberében a MON 810 konstrukciót hordozó kukoricafajták esetében meg is történt), és ezáltal e növényfajták vetőmagja vagy szaporítóanyaga forgalomba hozhatóvá és felhasználhatóvá válhat minden tagállamban. A hagyományos módon termelők és az ökológiai gazdálkodók érdekeinek védelmében szakmailag teljes mértékben indokolt és időszerű az együtt-termesztésre vonatkozó nemzeti szabályok megalkotása.

A Bizottság ajánlása a koegzisztencia stratégia kidolgozásának iránymutatását fekteti le, meghatározza azokat a területeket és szabályozandó elemeket (a termelők által betartandó intézkedések, termelők együttműködési szabályai, az ellenőrzés elvei és gyakorlati megvalósítása, a termelői felelősség érvényre juttatása), amelyeket a nemzeti jogalkotás során figyelembe kell venni. A tagállami szabályozásoknak így megmarad az a szabadságfoka, hogy a nemzeti sajátosságokat és érdekeket figyelembe tudja venni, és egyben a szabályozásnak olyan rugalmasságot biztosít, mely lehetőséget ad a későbbi tudományos és technikai eredmények alkalmazásához. A nemzeti előírások meghatározása során a törvényjavaslat figyelemmel van a környezetvédelmi jogban ismert „elővigyázatosság” elvére is, így a géntechnológiával módosított növények termesztésének engedélyezési eljárásában – az érintett terület flóra és fauna állományára tekintettel – biztosítani szükséges az egyediesítés lehetőségét.

A módosítás során a Gtv. kiegészül az együtt-termesztés törvényi szabályozási szintet igénylő elemeivel, így a termelői felelősségre vonatkozó szakmai követelményekkel (például a termesztés engedélyhez kötöttsége, adatszolgáltatási kötelezettség), valamint a köztermesztés során esetlegesen bekövetkezett kárigény rendezésének szabályaival.

Az együtt-termesztés során okozott károkért való felelősség tekintetében a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvénynek (a továbbiakban: PTK) a veszélyes üzem működéséből eredő károkra vonatkozó rendelkezéseit szükséges alkalmazni, amely bizonyítási könnyebbséget jelent a károsult számára. Ha azonban a károsult a géntechnológiával módosított növények termesztéséhez előzetesen írásos hozzájárulását adta, az együtt-termesztés során okozott károkért való felelősségre nem a veszélyes üzem működéséből eredő károkra vonatkozó, hanem az annál enyhébb általános kárfelelősségi szabályokat kell alkalmazni.

II.

A koegzisztencia szabályozás elfogadásához fűződő indokok

Magyarország alapvető érdeke, hogy mind az árukukorica, mind a vetőmag előállításban megőrizzük az Európai Unió belső piacán és a világpiacon elfoglalt helyünket, és a magyar termények és termékek kedvező megítélését.

1,2-1,3 millió hektáron termelünk árukukoricát (7-8 millió tonna mennyiségben), amelyből 4 millió tonna az exportárualap. Az export javarésze uniós piacon kerül felhasználásra. A géntechnológiával módosított fajták megjelenésével genetikai keveredés következhet be, amelynek eredményeként az árukukorica értékesítés lehetősége a GMO tartalom miatt változhat. Jelenleg a kukorica malmok, az izocukor és keményítő gyártók, a takarmánykeverék gyártók, valamint az exportőrök teljes alapanyag szükségletüket nem géntechnológiával módosított kukorica felhasználásából kívánják fedezni.

Csemegekukorica előállítás jelenleg 30-40 ezer hektáron folyik. A feldolgozott termék exportja jelentős. Ez az Európai Unió 25 tagállamának termelését tekintve a második helyet jelenti, és végtermékben Magyarország a régi tagállamok legjelentősebb beszállítója. A fajtakeveredés kockázata ezt az iparágat is érintheti. Az export-tételeknél a GMO mentességet jelenleg igazolni kell. Figyelembe véve az aktuális piaci helyzetet, a gabona feldolgozók és a takarmánygyártók csak GMO-mentes kukoricára tartanak igényt tevékenységük folytatásához.

Magyarországon évente mintegy 35-45 ezer hektáron folyik hibridkukorica fajták vetőmagjainak előállítására, a fémzárolt vetőmag mennyisége közel 100 ezer tonna, amelynek közel fele exportra kerül. A fajták száma 200-300 között van. Ezzel a kukorica vetőmagtermeléssel Európában a második helyen állunk. A géntechnológiával módosított növények megjelenése, az ehhez kapcsolódó izolációs igények és keveredési lehetőségek a vetőmag-előállító és szaporító-területeket is érintik. Jelenleg az összes, hazánkba kikerülő fémzárolt tételhez GMO mentességről szóló igazolást kell csatolni. Ezen igazolást még a géntechnológiával módosított hibrideket nemesítő cégek is bekérik.

Jelenleg Magyarországon tilos géntechnológiával módosított növényfajtát termesztetni a 2005. január 20. óta fennálló, a MON 810 kódjelű genetikailag módosított kukoricavonal és az abból származó kukoricafajták felhasználására és forgalmazására vonatkozó, és így minden, az Európai Unióban pillanatnyilag engedélyezett géntechnológiával módosított növényfajta kiterjedő magyar védzáradéka figyelemmel.

A magyar védzáradék – az ideiglenes felhasználási és forgalmazási tilalom – fenntarthatóságára vonatkozóan a Bizottság még nem hozott döntést. Amennyiben a védzáradékot a Bizottság feloldja, és nem áll rendelkezésre a termesztést feltételekhez kötő magyar szabályozás, akkor a Közösségi Fajtajegyzéken szereplő géntechnológiával módosított növényfajták szabadon, bárhol termesztethetők lesznek Magyarországon is. Szabályozás hiányában a géntechnológiával módosított és a géntechnológiával nem módosított növények keveredése visszafordíthatatlan fajtakeveredésekhez, és ezáltal komoly mezőgazdasági és gazdasági következményekhez vezethet.

III.

A törvénymódosításhoz kapcsolódó bejelentési kötelezettség

A törvényjavaslat-tervezet a 20. §-ban szereplő, együtt-termesztésre vonatkozó előírások miatt a műszaki tartalmú jogszabálytervezeteknek az Európai Bizottsággal és az Európai Unió tagállamaival való egyeztetéséről szóló, – a műszaki szabványok és szabályok, valamint az információs társadalom szolgáltatásaira vonatkozó szabályok terén információszolgáltatási eljárás megállapításáról szóló 1998. június 22-i 98/34/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet harmonizáló – 94/2004. (IV. 27.) Korm. rendelet hatálya alá tartozik. A Bizottság a nemzeti notifikációs központokon keresztül külön is felhívta a tagállamok figyelmét arra, hogy a nemzeti hatáskörben hozott együtt-termesztésre vonatkozó jogszabály-tervezetek bejelentés-kötelesek.

A bejelentési eljárás során a Bizottság és a tagállamok a megküldött tervezetekre észrevételeket tehetnek. Ha a benyújtástól számított 3 hónapon belül bármely tagállam vagy maga a Bizottság észrevételt, illetve részletes véleményt tesz a tervezetre, az eljárás automatikusan még 3 hónappal meghosszabbodik. A tervezetként bejelentett jogszabály kizárólag 3 hónapos, illetve 6 hónapos várakozási időt követően adható ki, ellenkező esetben a Bizottság kötelezettségzegési eljárást indíthat a tagállammal szemben.

A törvényjavaslat bejelentése 2005. november 14-én a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium Notifikációs Központján keresztül megtörtént. A törvényjavaslat-tervezetre a Bizottság 2006. február 14-én részletes véleményt küldött, amelyre figyelemmel a törvényjavaslat szövege a bejelentett szövegtervezethez képest módosult.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1. §-hoz

A preambulum kiegészül a Cartagena Jegyzőkönyvre történő utalással.

A 2. §-hoz

A törvény hatályával foglalkozó paragrafus a jobb átláthatóság miatt pontokba szedve különíti el az egyes területeket. Lényeges elem az Európai Unióhoz való csatlakozást követően a szállítás, kivitel, behozatal fogalmának pontosítása.

Az a)-c) pontokban felsorolt tevékenységek együttesen géntechnológiai tevékenységként lettek definiálva. Ezzel egyidejűleg a törvény 28. §-a (5) bekezdésének a) pontja a törvény hatálybalépésével egyidejűleg hatályon kívül helyezi a Gtv. 2. §-ának e) pontját, mivel a „géntechnológiai tevékenység” összefoglaló elnevezés az 1. §-ban kerül meghatározásra.

A d) pontban kiegészül a törvény hatálya a géntechnológiával módosított növények és a hagyományos módon, valamint az ökológiai gazdálkodással termesztett növények együtt-termesztésével.

A 3. §-hoz

Szakmai okokból indokolt a 2. § g) pontjában foglalt fogalom kiegészítése a fehérjék aminosav-sorrendje alapján szintetizált gének, illetve génszakaszok bevitelének lehetőségével (cDNS).

Az i) pontban szereplő „nem forgalomba hozatali célú kibocsátás” új fogalom, amelynek bevezetését a jogharmonizációs követelmények indokolják. A k) pontban szereplő „forgalomba hozatal” fogalom szintén pontosításra kerül a közösségi előírásokkal összhangban.

A Gtv. 2. §-a kiegészül a puffer zóna és a menedékszóna fogalmával, az együtt-termesztés szabályozásával összefüggésben.

A 4. §-hoz

A Gtv. 3. §-ának (1) bekezdésében a géntechnológiai tevékenység 1. § (1) bekezdés szerinti fogalma került átvezetésre. Kivételként szerepel a Gtv. 13. § (1) bekezdése és 15. § (1) bekezdése szerinti, az Európai Gazdasági Térség területén forgalomba hozatalra már engedélyezett géntechnológiával módosított szervezet, amely esetében nem kell külön géntechnológiai engedély a harmadik országból történő behozatalhoz, továbbá ilyen esetben nem kell külön engedélyezni az Európai Gazdasági Térségen belüli szállítást sem.

Az 5. §-hoz

A géntechnológiai hatóságokkal foglalkozó paragrafus jelentős mértékben leegyszerűsödik. Megmarad a Géntechnológiai Eljárásokat Véleményező Bizottságra, mint véleményező szervezetre történő utalás, és meghatározásra kerül, hogy az egyes területeken kinek a

hatásköre az eljáró hatóságok kijelölése. A mezőgazdasági és élelmiszeripari, illetve egyéb ipari területen eljáró géntechnológiai hatóság kijelölését jelenleg a mezőgazdaság és az ipar területén folytatott géntechnológiai tevékenység egyes szabályairól szóló 142/2004. (IX. 30.) FVM-GKM együttes rendelet tartalmazza.

A mezőgazdasági és élelmiszeripari, illetve egyéb ipari területen géntechnológiai hatóságként – megfelelő háttérintézmény hiányában – első fokon továbbra is a minisztérium, másodfokon pedig a miniszter fog eljárni. A 2005. november 1-jén hatályba lépett, a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 106. §-a szerint az elsőfokú hatáskört úgy kell megállapítani, illetve a szervezetrendszerét úgy kell kialakítani, hogy legyen a fellebbezés elbírálására jogosult, az elsőfokú hatóságtól szervezeti, illetve feladatkör szempontjából elkülönülő szerv, és ettől az előírástól a Ket. 108. § (2) bekezdése alapján csak törvényben vagy kormányrendeletben lehet eltérni, a hatáskör-telepítést miniszteri rendelet helyett kormányrendeleti szinten kell megvalósítani. Mindezekre figyelemmel kormányrendeleti szintű felhatalmazást szükséges biztosítani a géntechnológiai és az együtt-termesztési engedélyt kiadó hatóság kijelölésére.

A nemzeti hatóságok a közösségi hatáskörbe tartozó engedélyezések során a külön jogszabályok, tipikusan közösségi rendeletek szerinti feladatokat látják el, amelybe az adminisztratív feladatokat kivéve bevonnak más érintett szerveket is.

A (3) bekezdésben pontosításra kerülnek az engedélyezésben közreműködő szakhatóságok. A környezetvédelmi tárca a géntechnológiai engedélyezési eljárásokban szakhatóságként közreműködő szerv kijelöléséről a 20/2000. (VIII. 25.) KöM rendelet gondoskodott.

A 6. §-hoz

A Géntechnológiai Bizottsággal foglalkozó paragrafusban a tagok kijelöléséről szóló szabályozás nem változott, de fontos volt beépíteni a működési gyakorlat nyomán a tagok visszahívásának lehetőségét.

A 7. §-hoz

Az engedélyezés általános szabályairól szóló paragrafus tartalmazza azokat az elemeket, amelyek általánosan alkalmazandók minden nemzeti hatáskörbe tartozó engedélyezés során. A közösségi előírások alapján az engedélyek érvényességi idejét legfeljebb 10 évben határozzuk meg. A rendelkezésben hivatkozott eltéréseket a géntechnológiai tevékenység engedélyezési eljárási rendjéről, valamint az eljárás során az Európai Bizottsággal való kapcsolattartásról szóló 132/2004. (IV. 29.) Korm. rendelet, valamint a géntechnológiával módosított élelmiszerekről és takarmányokról szóló, 2003. szeptember 22-i 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: 1829/2003/EK rendelet) tartalmazza.

A 8. §-hoz

A Gtv. 7. §-a az engedély megújítására vonatkozó szabályozást tartalmazza a folyamatosan végezhető tevékenységek vonatkozásában.

Az engedélykérelmek benyújtásakor és az engedély érvényességi időtartamának lejártát követő megújításakor továbbra is igazgatási szolgáltatási díjat kell fizetni, a géntechnológiai

tevékenység engedélyezéséért fizetendő igazgatási szolgáltatási díjakról szóló 138/2004. (IX. 23.) FVM rendeletben foglaltak szerint.

A 7. § (4) bekezdése a géntechnológiával módosított szervezetek környezetbe történő szándékos kibocsátásáról és a Tanács 90/220/EGK irányelvének hatályon kívül helyezéséről szóló, 2001. március 12-i 2001/18/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: 2001/18/EK irányelv) 4. cikkének 2. bekezdésében található rendelkezést veszi át. Az abban szereplő, már lejárt 2004. december 31-i határidőt továbbra is szerepeltetni kell a törvényben, mivel a határidőhöz kötődő, folyamatosan fennálló kötelezettség ellenőrzésének ez a jogalapja. Az antibiotikumokkal szembeni rezisztenciát hordozó géneket (ARM-gének) a közösség három csoportba sorolta. Az ARM-géneket tartalmazó géntechnológiával módosított szervezetek kivonását ennek megfelelően kellett, illetve kell végrehajtani.

A géntechnológiával módosított szervezetekkel történő tevékenység során a vonatkozó közösségi szabályozásokban nem „veszély” kifejezés, hanem „kockázat” kifejezés szerepel, ennek következetes átvezetése is megtörtént az (4) bekezdésben.

Az (5) bekezdés pontosítja a korábbi (6) bekezdést, amelynek során kiemelésre kerül, hogy a hatóságok kötelesek gondoskodni arról, hogy a géntechnológiai tevékenység végzésére a jogszabályokban és az engedélyekben foglaltak betartásával kerülhessen sor, így a rendelkezés a korábbiakhoz képest általánosabb jelleggel fogalmazza meg az előírást.

A 9. §-hoz

Az engedélyezési eljárás általános szabályai a 2001/18/EK irányelv 11. cikke szerinti egységes engedélyezési eljárásnak megfelelően kerültek megfogalmazásra. A kérelem beérkezését a hatóság visszaigazolja a kérelmezőnek, ettől az időponttól kezdődik az eljárásra vonatkozó határnapok és időintervallumok számítása.

A géntechnológiai hatóság az engedélykérelemmel kapcsolatban 8 napon belül megállapítja, hogy az megfelel-e a külön jogszabályokban – a géntechnológiai tevékenység engedélyezési eljárási rendjéről, valamint az eljárás során az Európai Bizottsággal való kapcsolattartásról szóló 132/2004. (IV. 29.) Korm. rendeletben, a mezőgazdaság és az ipar területén folytatott géntechnológiai tevékenység egyes szabályairól szóló 142/2004. (IX. 30.) FVM-GKM együttes rendeletben, illetve a géntechnológiai tevékenységre vonatkozó nyilvántartás és adatszolgáltatás rendjéről, valamint a géntechnológiai tevékenységhez szükséges engedély iránti kérelemhez csatolandó dokumentációról szóló 82/2003. (VII. 16.) FVM rendeletben – előírtaknak. Ha az engedélykérelem nem tesz eleget az előírásoknak, akkor a géntechnológiai hatóság a kérelmet a 2001/18/EK irányelv alapján indoklással ellátva hiánypótlásra visszaküldi a kérelmezőnek. Ha a kérelem megfelel a vonatkozó előírásoknak, a hatóság a 4. § alapján véleményezésre megküldi a Géntechnológiai Eljárásokat Véleményező Bizottságnak. A hatóság a 15. § (2) bekezdése szerinti szállítási engedély iránti kérelmet a Géntechnológiai Eljárásokat Véleményező Bizottság bevonása nélkül bírálja el.

A (2) bekezdésben szereplő módosítás előírja, hogy a Géntechnológiai Eljárásokat Véleményező Bizottság a kérelemre vonatkozó véleményét a géntechnológiai hatóságnak a kérelem kézhezvételétől számított harminc napon belül megküldi.

A 10. §-hoz

A géntechnológiai hatóság a géntechnológiai módosításra, illetve a géntechnológiával módosított szervezetek zárt rendszerben történő felhasználására vonatkozó engedély tervezetét a közösségi előírásoknak megfelelően társadalmi konzultációra bocsátja, továbbá magát az engedélyt is közzéteszi. A társadalmi konzultáció során beérkezett észrevételeket a Géntechnológiai Eljárásokat Véleményező Bizottság véleményezi.

A géntechnológiával módosított mikroorganizmusok zárt rendszerben történő felhasználásáról szóló, 1990. április 23-i 90/219/EGK tanácsi irányelvre figyelemmel a törvény e terület speciális, a 8/A., 9. és 10. §-ban megjelenő szabályait a 28. § (7) bekezdésének a) pontjában külön alcímmel határolja el a környezetbe történő nem forgalomba hozatali célú (kísérleti) kibocsátás, valamint a forgalmazás engedélyezésétől.

A géntechnológiával módosított mikroorganizmusok engedélyezési eljárásának részletes szabályait a géntechnológiai tevékenység engedélyezési eljárási rendjéről, valamint az eljárás során az Európai Bizottsággal való kapcsolattartásról szóló 132/2004. (IV. 29.) Korm. rendelet és a mezőgazdaság és az ipar területén folytatott géntechnológiai tevékenység egyes szabályairól szóló 142/2004. (IX. 30.) FVM-GKM együttes rendelet határozza meg.

A 11. §-hoz

Az új 10/A. § a zárt rendszerű felhasználásnál előírtakra visszautalva beépíti a nem forgalomba hozatali célú kibocsátás engedélyezésének eljárási rendjébe a 2001/18/EK irányelv azon rendelkezését, amely a géntechnológiával módosított szervezetek felhasználásával kapcsolatban a társadalmi konzultációt kötelezővé teszi. A társadalmi konzultáció legfeljebb 30 nappal hosszabbíthatja meg az eljárási időintervallumot.

A paragrafusból átkerülnek a géntechnológiával módosított szervezetek forgalomba hozatalára vonatkozó előírások az új 11/A. §-ba, mivel a forgalomba hozatalra a közösségi szintű eljárásra tekintettel egyéb speciális szabályok is vonatkoznak, így ezen tevékenység-típus különös szabályai egy alcím alatt lesznek megtalálhatók.

A (4) bekezdés rögzíti, hogy a hasznosító csak azután végezhet nem forgalomba hozatali célú kibocsátást, ha megkapta a géntechnológiai hatóság írásos engedélyét.

A 12. §-hoz

Az új 11. § a nem forgalomba hozatali célú kibocsátás felülvizsgálatának különös szabályait tartalmazza a 2001/18/EK irányelvvel összhangban. A nemzeti szabályozás egyetlen elemmel szigorodik: az éves jelentés benyújtásának kötelezettségével a kibocsátási engedély érvényességi idején belül.

Az éves jelentés formai és tartalmi követelményeit a géntechnológiai tevékenység engedélyezési eljárási rendjéről, valamint az eljárás során az Európai Bizottsággal való kapcsolattartásról szóló 132/2004. (IV. 29.) Korm. rendelet tartalmazza.

A nem forgalomba hozatali célú kibocsátásokról készült jelentés a géntechnológiával módosított szervezetek környezetre gyakorolt hatását, valamint azon vizsgálatok megfigyeléseit tartalmazza, melyeket a kibocsátási határozat rögzít. Ez a környezetre

gyakorolt hatásvizsgálaton kívül lehet egyéb, például táplálkozásbiztonsági vizsgálat is. Az éves jelentés tapasztalatai függvényében folytatható a kibocsátás a következő évben, ha azonban az engedély megadásakor figyelembe vett feltételek, illetve körülmények megváltoztak, a géntechnológiai hatóság az engedélyt módosítja. Amennyiben a megváltozott feltételek, illetve körülmények folytán az engedély megadásának feltételei már nem állnak fenn vagy a kibocsátás nem felel meg a jogszabályi előírásoknak, illetve nem tesz eleget az engedélyben foglaltaknak, a géntechnológiai hatóság az engedélyt visszavonja.

A 13. §-hoz

A forgalomba hozatal engedélyezésének különös szabályait – tekintettel arra, hogy a közösségi jogszabályok speciális szabályokat állapítanak meg erre az esetre nézve – külön, a 11/A. §-ban indokolt szerepeltetni.

A nem forgalomba hozatali célú kibocsátásra és a forgalomba hozatalra vonatkozó engedélyezés során az eljárásrend megegyezik a határnapok és időintervallumok tekintetében.

Az élelmiszerként vagy takarmányként felhasználható géntechnológiával módosított szervezetek, a géntechnológiával módosított szervezetet tartalmazó vagy abból álló, illetve abból előállított élelmiszerek és takarmányok forgalomba hozatalának engedélyezése az 1829/2003/EK rendelet szerint történik.

A hatóságokat a nyomon követhetőség ellenőrzésére kötelező előírás a hatályos törvény 11. §-ának (5) bekezdéséből a forgalomba hozatal szabályait tartalmazó 11/A. § (4) bekezdésébe kerül áthelyezésre, a 2001/18/EK irányelv 20. cikkében foglaltakkal összhangban. A nyomon követésre vonatkozó előírásokat a géntechnológiával módosított szervezetek nyomon követhetőségéről és címkézéséről, és a géntechnológiával módosított szervezetekből előállított élelmiszer- és takarmánytermékek nyomon követhetőségéről, valamint a 2001/18/EK irányelv módosításáról szóló, 2003. szeptember 22-i 1830/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: 1830/2003/EK rendelet) tartalmazza.

A 2001/18/EK irányelv 23. cikke alapján az Európai Unió tagállamai a forgalmazás korlátozására bizonyos feltételek fennállása esetén védzáradáki eljárást indíthatnak. A védzáradáki eljárás szabályozása, amely jelenleg a géntechnológiai tevékenység engedélyezési eljárási rendjéről, valamint az eljárás során az Európai Bizottsággal való kapcsolattartásról szóló 132/2004. (IV. 29.) Korm. rendeletben található, szakmai pontosításokat és a Ket.-hez való hozzáigazítást követően, 11/B. §-ként kerül át a kormányrendeletből a Gtv.-be.

A kockázat hivatkozott meghatározása a mezőgazdaság és az ipar területén folytatott géntechnológiai tevékenység egyes szabályairól szóló 142/2004. (IX. 30.) FVM-GKM együttes rendeletben található.

A géntechnológiai hatóság az eljárás megindításáról közleményt tesz közzé, a Ket. 29. § (6) bekezdése szerint eljárva.

A 11/B. § (3)-(4) bekezdései a Ket. 74. §-ának (6) bekezdése alapján annak 72. § (1) bekezdésétől, 80. §-ának (1) bekezdése alapján a 80. § (2)-(3) bekezdésétől, 100. §-a alapján a 98. §-ának (1)-(2) bekezdésétől eltérő szabályozást tartalmaznak.

A 11/B. § (5) bekezdésében szereplő kapcsolattartó szervezet a géntechnológiai tevékenység engedélyezési eljárási rendjéről, valamint az eljárás során az Európai Bizottsággal való kapcsolattartásról szóló 132/2004. (IV. 29.) Korm. rendelet jelöli ki. A (6) bekezdésben hivatkozott eljárásrend a 2001/18/EK irányelvben található.

A géntechnológiával módosított növényfajták állami elismerésének és a géntechnológiával módosított állatfajták fajtaelismerésének szabályai a korábbi 14. §-ból átkerültek a 11/C. §-ba, figyelemmel arra, hogy e speciális szabályok a nem forgalomba hozatali célú kibocsátás és a forgalomba hozatal előírásaihoz kapcsolódnak. A paragrafusban kiegészítésre és pontosításra kerültek a kísérletek megkezdésének feltételei. A hivatkozott külön jogszabályok alatt a növényfajták állami elismeréséről, valamint a szaporítóanyagok előállításáról és forgalomba hozataláról szóló 2003. évi LII. törvény, az állattenyésztésről szóló 1993. évi CXIV. törvény és azok végrehajtási rendeletei értendők.

A 14. §-hoz

A Gtv. 12. §-ában a csomagolásra és jelölésre vonatkozó előírások a külön jogszabályként hivatkozott 1829/2003/EK rendelet és 1830/2003/EK rendelet alapján kerültek pontosításra.

A 15. §-hoz

A behozatal és a kivitel a csatlakozást követően az Európai Gazdasági Térség tagországain kívüli harmadik országból történő behozatalt és harmadik országba történő kivitelt jelent. Ez a tevékenység engedélyköteles, kivéve az olyan termékek behozatalát, amelyek már rendelkeznek az Európai Gazdasági Térség egész területére érvényes forgalomba hozatali engedéllyel. Az erre vonatkozó szabályozás a Gtv. 13. §-ában került meghatározásra.

Az engedély iránti kérelmet a küldemény magyarországi címzettjének vagy feladójának kell beszerezni.

A §-t kiegészítettük továbbá a géntechnológiával módosított szervezetek országhatárokon történő átviteléről szóló, 2003. július 15-i 1946/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre (a továbbiakban: 1946/2003/EK rendelet) történő utalással. A külön jogszabályként hivatkozott közösségi rendelet szabályozási tárgyköre a géntechnológiával módosított szervezetek szándékos kivitelére, továbbá a géntechnológiával módosított szervezetek nem szándékos kivitelére és behozatalára terjed ki, amelyet nemzeti jogszabályban megismételni nem lehet. A rendelet a szándékos kivitelén belül eltérő szabályokat ír elő aszerint, hogy a kivitel milyen felhasználási célra (környezetbe történő szándékos kibocsátásra, élelmiszerként vagy takarmányként történő közvetlen felhasználásra vagy feldolgozásra, illetve zárt rendszerű felhasználásra) szánt termékekre vonatkozik.

A 16. §-hoz

A forgalmazásra engedélyezett géntechnológiával módosított szervezetek szállítása az Európai Gazdasági Térség területén belül engedély nélkül történik, tekintettel arra, hogy az áruk szabad mozgását nem lehet akadályozni.

Szabályozni szükséges azonban a forgalmazási engedéllyel nem rendelkező géntechnológiával módosított szervezetek Európai Gazdasági Térségen belüli szállítását, például a kísérleti célra szállított növényi minták esetében, amelyek szállítása csak engedély

birtokában történhet. A § szerinti engedély megszabja a szállítás feltételeit, többek között meghatározhatja a csomagolás és az elkülönítés módját úgy, hogy az engedéllyel nem rendelkező géntechnológiával módosított szervezetek környezetbe történő kikerülése elkerülhető legyen. Az engedély iránti kérelmet ebben az esetben is a küldemény magyarországi címzettjének vagy feladójának kell beszerezni.

E §-t a Gtv. 13. §-ához hasonlóan szintén kiegészítettük az 1946/2003/EK rendeletre történő utalással, mivel a rendeletben foglalt szabályozás az Európai Gazdasági Térségnek mind a külső, mind a belső határaitra vonatkozik.

A hatályos törvény 15. §-a (2) bekezdésének szövege nem változik, ám számozása (5) bekezdésre módosul.

A 17. §-hoz

A §-ban pontosításra került, hogy a törvény mely szabályozási elemei vonatkoznak a géntechnológiai módosítást végző létesítmény létrehozásának engedélyezésére. A (2) bekezdésben hivatkozott külön jogszabály a géntechnológiai tevékenység engedélyezési eljárási rendjéről, valamint az eljárás során az Európai Bizottsággal való kapcsolattartásról szóló 132/2004. (IV. 29.) Korm. rendelet.

A 18. §-hoz

A géntechnológiával módosított szervezetekről mindenki számára elérhető nyilvántartást kell létrehozni. A nyilvántartásban szerepeltetett adatoknak a közösségi szabályozáshoz igazodó köre a Gtv. 19. §-ának (1) bekezdésében kerül meghatározásra (géntechnológiával módosított szervezet vagy szervezetek általános leírása, a hasznosító neve, címe, a nem forgalomba hozatali célú kibocsátás célja, helye, a tervezett felhasználások, a környezeti kockázat értékelés, a nyomon követésre és a baleset elhárítására vonatkozó módszerek és tervek, valamint a géntechnológiai módosításokat végző laboratóriumok és a laboratóriumok felelős vezetőinek jegyzéke).

Emellett a 19. és 20. § kiegészül a géntechnológiai tevékenységre vonatkozó nyilvántartás és adatszolgáltatás rendjéről, valamint a géntechnológiai tevékenységhez szükséges engedély iránti kérelemhez csatolandó dokumentációról szóló 82/2003. (VII. 16.) FVM rendelet nyilvántartásra és adatszolgáltatásra vonatkozó azon előírásaival, amelyek törvényi szabályozást igényelnek. Az adatszolgáltatásra vonatkozó díjfizetési kötelezettség helyett a felmerülő költségek megtérítését szükséges előírni, mivel a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény 20. §-ának (3) bekezdése a közérdekű adatokhoz való hozzáférés biztosításakor csak a közléssel kapcsolatosan felmerülő költségek megtérítését teszi lehetővé.

A 19. §-hoz

A 21. §-ban pontosításra került, hogy az ellenőrzést végző hatóságok az éves tájékoztatójukat a géntechnológiai hatóság részére is megküldik. Az évenkénti tájékoztató elkészítését és megküldését a hatóság részére kötelezővé kell tenni, tekintettel arra, hogy az Európai Bizottság is minden évben tárgyév december 31-ig jelentést kér a tagállamban engedélyezésre került géntechnológiai tevékenységekről. Az ellenőrzést végző hatóságok felsorolását a géntechnológiai módosításnak tekintendő, valamint annak nem minősülő eljárásokról és a

géntechnológiai tevékenység ellenőrzésére jogosult hatóságokról szóló 111/2003. (XI. 5.) FVM-GKM-ESzCsM-KvVM együttes rendelet tartalmazza.

A (2) bekezdés a Géntechnológiai Eljárásokat Véleményező Bizottság éves beszámolójának közzétételéről rendelkezik.

A 20. §-hoz

Az együtt-termesztés törvényi szabályozási szintet igénylő előírásai a Gtv. új III. fejezetében kerülnek meghatározásra. A külön fejezetbe foglalás indoka az volt, hogy az új jogintézmény ne bontsa meg a szabályozás eddigi strukturáját.

A 21/B. § meghatározza az együtt-termesztéssel kapcsolatos állami feladatokat és az együtt-termesztés alól kizárt területeket. A 21/B. § (4) bekezdésének b) pontjában hivatkozott külön jogszabály, amely az ügyfél-regisztrációs számot szabályozza, az Európai Unió Közös Agrárpolitikája magyarországi végrehajtásában, illetve a nemzeti agrártámogatási rendszerben érintett ügyfelekkel összefüggő ügyfélregiszter létrehozásáról és az ezzel kapcsolatos nyilvántartásba vételről szóló 141/2003. (IX. 9.) Korm. rendelet.

A 21/B-C. §-ok az engedélyezési eljárás szabályait tartalmazzák. A géntechnológiával módosított növények termesztését a végrehajtási rendeletben kijelölendő hatóság két lépcsőben engedélyezi, az eljárás időtartama összesen 90 nap. A kérelmező először egy előzetes állásfoglalást kap, amelyben a termesztés feltételei (például a puffer zóna) is meghatározásra kerülnek a szakhatóság állásfoglalása alapján. Az előzetes állásfoglalás nem jogosít a termesztés megkezdésére.

A 21/B. § (3) bekezdése, valamint a 21/C. § (8) bekezdése alapján abban az esetben, ha a géntechnológiával módosított növényeket termesztő gazdálkodók önkéntes alapon egységes termesztési típusú zónát kívánnak létrehozni, az engedély iránti kérelmet közösen nyújthatják be.

A 21/B. § (7) és (8) bekezdésében szerepelnek a termesztés szakhatósági korlátozásának, illetve tilalmának jogszabályi alapjai. A kijelölt szakhatóság állásfoglalásában speciális termesztési feltételeket írhat elő, illetve szükség szerint a termesztési hatóság a szakhatóság állásfoglalása alapján megtagadhatja a termesztés engedélyezését. A termesztéssel összefüggésben ugyanis felmerülhetnek olyan környezet- és természetvédelmi indokok, amelyek mindezt szükségessé teszik. Ezekben az esetekben egyedi alapon történő mérlegelésről van szó, amely összhangban áll az általános európai alapelvekkel. A 21/B. § (8) bekezdésében hivatkozott közösségi jogi aktusok alatt a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló, 1992. május 21-i 92/43/EGK tanácsi irányelv és a vadon élő madarak védelméről szóló, 1979. április 2-i 79/409/EGK tanácsi irányelv értendő.

A 21/B. § (9) bekezdése alapján a termesztési hatóság legfeljebb a géntechnológiával módosított növényvel bevetett terület 20 %-át határozhatja meg a géntechnológiával módosított növényvel hasznosított terület körül létrehozandó menedékközpont mértékeként. A menedékközpont a géntechnológiával módosított növényvel bevetett területen belül kell létrehozni. A menedékközpontban termelt termés címkézése a termesztő által akkreditált laboratóriumban elvégzett egyedi vizsgálat alapján történik.

A 21/C. § a termesztési engedély feltételeként előírja, hogy a kérelmezőnek az előzetes állásfoglalás megadását követően az előzetes állásfoglalásban meghatározott puffer zónán belüli földtulajdonosoknak, illetve földhasználóknak a géntechnológiával módosított növények termesztéséhez való írásos hozzájárulását határidőben be kell nyújtania. Abban az esetben, ha a kérelmező nem tulajdonosa annak a földterületnek, ahol géntechnológiával módosított növényeket kíván termesztetni, a földtulajdonos írásos hozzájárulását is be kell szereznie. A hozzájárulással egyidejűleg a puffer zónán belüli földtulajdonos, illetve földhasználó nyilatkozatban vállalja, hogy a puffer zónán belül a termesztési engedély érvényességi ideje alatt a puffer zóna területén nem termeszt a géntechnológiával módosított növényvel ivarilag kompatibilis növényt. A hozzájárulások és nyilatkozatok mintáját a Gtv. új, együtt-termesztésre vonatkozó végrehajtási rendelete fogja tartalmazni.

A hozzájáruló nyilatkozat megadását követően a hagyományos termesztést folytatók nem jogosultak a géntechnológiával módosított növényvel ivarilag kompatibilis növény vetésére, amennyiben pedig ezt a kötelezettséget megszegik, az ebből eredő kárért a géntechnológiával módosított növény termesztőjét nem lehet felelőssé tenni. A hagyományos növényt termesztő hozzájárulása így a géntechnológiával módosított növényt termesztő védelmét is szolgálja.

A 21/D. § (1)-(3) bekezdései az együtt-termesztés ellenőrzésének szabályait tartalmazzák. A 21/D. § (3) bekezdése a Gtv. hatósági ellenőrzésre és intézkedésekre vonatkozó szabályait alkalmazni rendeli az együtt-termesztésre is.

Az együtt-termesztés ellenőrzése kiterjed a puffer zónán belüli földtulajdonosra és földhasználóra is. Ha az ellenőrzés során a hatóság megállapítja, hogy a puffer zónán belüli földtulajdonos, illetve földhasználó nem tartja be az engedélyező határozatban a részére megállapított – a nyilatkozatában foglaltak betartására vonatkozó – kötelezettséget, az ellenőrzést végző hatóság értesítése alapján a termesztési hatóság kötelezi a puffer zónán belül található, a géntechnológiával módosított növényvel ivarilag kompatibilis növények megsemmisítésére.

Az (5) bekezdés az együtt-termesztés során okozott kár megtérítésére a PTK-nak a veszélyes üzem működéséből eredő károokra vonatkozó szabályait rendeli alkalmazni, hasonlóan a géntechnológiai tevékenységből eredő károk megtérítésének szabályaihoz (Gtv. 27. §).

A (6) bekezdés a géntechnológiával módosított növény termesztéséhez hozzájárulónak okozott kár esetén az (5) bekezdésben foglaltaknál enyhébb kárfelelősségi szabályokat állapít meg. Ebben az esetben a PTK általános kárfelelősségi szabályai alkalmazandók.

A 21/E. § a géntechnológiával módosított szaporítóanyag forgalmazójának kötelezettségeit és felelősségi körét állapítja meg.

A szaporítóanyag forgalmazója részére a termesztési engedéllyel kapcsolatos nyilvántartási kötelezettséget szükséges előírni, figyelemmel arra, hogy az 1830/2003/EK rendelet szerint a piaci szereplőknek olyan rendszerekkel és egységesített eljárásokkal kell rendelkezniük, amelyek biztosítják annak lehetőségét, hogy a GMO-kat vagy GMO-kból előállított termékeket az előállítási és értékesítési láncokon keresztül, forgalomba hozataluk minden szakaszában követni lehessen.

A géntechnológiával módosított növény szaporítóanyagának forgalmazója által vezetendő nyilvántartás tartalmi elemeit a törvényjavaslat-tervezet 21/E. §-ának (2) bekezdése sorolja

fel. A 21/E. § (2) bekezdésében hivatkozott külön jogszabály szerinti nyilvántartás alatt az 1830/2003/EK rendelet 4. cikkének 4. bekezdése és 5. cikkének 2. bekezdésében foglalt nyilvántartás értendő.

A 21-22. §-hoz

A Gtv. 22. és 23. §-ai pontosításra és átszerkesztésre kerültek, ezáltal jobban elkülönülnek a géntechnológiai módosításnak tekintendő, valamint annak nem minősülő eljárásokról és a géntechnológiai tevékenység ellenőrzésére jogosult hatóságokról szóló 111/2003. (XI. 5.) FVM-GKM-ESzCsM-KvVM együttes rendeletben kijelölt ellenőrzést végző hatóságok és a géntechnológiai hatóság feladatai.

A 22. § módosítása az ellenőrzést végző hatóságoknak előírja az ellenőrzési jegyzőkönyvek megküldését a géntechnológiai hatóság részére az ellenőrzéstől számított 3 napon belül. Ez elengedhetetlen a megfelelő intézkedés haladéktalan megtétele érdekében.

Ha az ellenőrzésre jogosult hatóság a helyszíni ellenőrzés során rendellenességet észlel, vagy az engedélyezett tevékenység kockázatának növekedésére vonatkozóan bármilyen új ismeret jut a tudomására, a tevékenységet felfüggeszti a géntechnológiai hatóság 25. § (1) bekezdése szerinti döntéséig.

Az ellenőrzésre jogosult hatóság a géntechnológiai bírság megállapításáról szóló 148/2003. (IX. 22.) Korm. rendelet szerint eljárva géntechnológiai bírságot is kiszabhat. A bírság meg nem fizetése esetén a kiszabott összeget a Ket. 138. §-a alapján késedelmi pótlék terheli, amelynek mértékét – amely minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része – a Ket. ugyanezen §-ának (3) bekezdése határozza meg.

A 22. § új (5) bekezdése a Ket. 153. §-ának (2) bekezdésében felsorolt eljárási költségeken túlmenően – a Ket. 153. § (2) bekezdésének 15. pontjára figyelemmel – az ellenőrzés során felmerült vizsgálatok költségeit jogszabálysértés megállapítása esetén a jogszabálysértőre terheli. Az eljárási költségek meg nem fizetése esetén a kötelezett szintén késedelmi pótlékot köteles fizetni.

A bírság és a késedelmi pótlék meg nem fizetése esetén a végrehajtást a Ket. szerinti módon kell foganatosítani.

A géntechnológiai hatóság honlapján az elvégzett ellenőrzésekről tájékoztatást tesz közzé.

A Gtv. 23. §-ában pontosításra került az engedély módosításának és visszavonásának lehetősége, tekintettel arra, hogy a nemzeti géntechnológiai hatóság csak a nemzeti hatáskörben lefolytatott engedélyezési eljárást követően kiadott engedélyek ügyében intézkedhet. Közösségi szinten lefolytatott eljárást követően a tagállam csak kezdeményezheti az engedély módosítását vagy visszavonását.

A 23. §-hoz

A Gtv. 24/A. §-a kiegészítésre kerül, tekintettel a 2001/18/EK irányelv 8. cikkének 1. bekezdésére.

Emellett a jelenlegi 25. § (5) bekezdésében foglalt előírások – a 25. § (5) bekezdésének egyidejű hatályon kívül helyezésével – beépítésre kerülnek a 24/A. §-ba, mivel ugyanazon tárgykört szabályozzák.

A 24. §-hoz

A § a Gtv. 25. §-ának (1) bekezdését pontosítja, megszabva a hatóság mérlegelési jogkörének határait.

A 25. §-hoz

A Gtv. módosuló 4. §-ával összefüggésben szükséges a Gtv. 26. §-ának technikai jellegű módosítása.

A 26. §-hoz

A hatásköri jellegű módosításokat, valamint az új szabályozási elemekre vonatkozó kiegészítéseket a felhatalmazó rendelkezéseken is szükséges átvezetni.

A 27. §-hoz

2004. május 1-jétől megváltozott a jogharmonizációs záradék szövege és jogszabályon belüli elhelyezése, ezért a Gtv. 35. §-ának hatályon kívül helyezésével a Gtv. legvégére, 38. §-ként szükséges a záradékot beilleszteni, a jogszabályszerkesztésről szóló 12/1987. (XII. 29.) IM rendelet 2. számú melléklete, továbbá a jogharmonizációs célú jogalkotásról szóló 7001/2005. (IK 8.) IM irányelv szerinti szövegezéssel.

A 28. §-hoz

A záró rendelkezések között a hatályba léptető rendelkezés, a technikai jellegű szöveg-pontosítások, a folyamatban lévő ügyekre és az együtt-termesztés 2006. évi engedélyezésére vonatkozó átmeneti rendelkezések, továbbá a növényfajták állami elismeréséről, valamint a szaporítóanyagok előállításáról és forgalomba hozataláról szóló 2003. évi LII. törvény 1. §-ának kiegészítése található.

A 29. §-hoz

A törvénytervezet az együtt-termesztésre vonatkozó előírások miatt a műszaki tartalmú jogszabálytervezeteknek az Európai Bizottsággal és az Európai Unió tagállamaival való egyeztetéséről szóló 94/2004. (IV. 27.) Korm. rendelet hatálya alá tartozik. A § a bejelentési eljárás lefolytatására való kötelező utalást tartalmazza.

A 30. §-hoz

A § a törvénymódosítás jogharmonizációs klauzuláját tartalmazza.